RAPPORT

Ruimtelijke Onderbouwing Dijkversterking Waddenzeedijk Vlieland

Klant: Rijkswaterstaat Noord Nederland

Referentie: BF4938-RHD-ZZ-XX-RP-Z-0002

Status: Definitief/1.0

Datum: 30 maart 2023

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Jonkerbosplein 52
6534 AB Nijmegen
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

+31 88 348 70 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Ruimtelijke Onderbouwing Dijkversterking Waddenzeedijk Vlieland

Sub titel:
Referentie: BF4938-RHD-ZZ-XX-RP-Z-0002
Status: 1.0/Definitief
Datum: 30 maart 2023
Projectnaam: Dijkversterking Waddenzeedijk Vlieland
Projectnummer: BF4938
Auteur(s): R.S.

Opgesteld door:

Gecontroleerd door: M.K.

Datum: 17 maart 2023

Goedgekeurd door: M.L.

Datum: 30 maart 2023

Classificatie
Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderzins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Royal HaskoningDHV

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding en doel	1
1.2	Locatie	1
1.3	Planologische regeling	2
1.4	Afwijken van het bestemmingsplan	6
1.5	Leeswijzer	7
2	**Gebieds- en projectbeschrijving**	**8**
2.1	Beschrijving huidige situatie plangebied	8
2.2	De voorgenomen ontwikkeling	9
3	**Beleidskader**	**11**
3.1	Rijksbeleid	11
3.1.1	Conclusie Rijksbeleid	14
3.2	Provinciaal beleid	14
3.2.1	Conclusie provinciaal beleid	17
3.3	Gemeentelijk beleid	17
3.4	Conclusie gemeentelijk beleid	17
4	**Omgevingsaspecten**	**18**
4.1	Bodem	18
4.1.1	Wettelijk kader	18
4.1.2	Beschouwing	18
4.1.3	Conclusie	19
4.2	Ecologie	19
4.2.1	Wettelijk kader	19
4.2.2	Beschouwing	20
4.2.3	Conclusie	21
4.3	Water	22
4.3.1	Wettelijk kader	22
4.3.2	Beschouwing	25
4.3.3	Conclusie	27
4.4	Archeologie & Cultuurhistorie	28
4.4.1	Wettelijk kader	28
4.4.2	Beschouwing	28
4.4.3	Conclusie	33
4.5	NGE	34
4.5.1	Kader	34
4.5.2	Beschouwing	35

4.5.3 Conclusie 36
4.6 Kabels en leidingen 36
4.6.1 Kader 36
4.6.2 Beschouwing 38
4.6.3 Conclusie 40
4.7 Verkeer 40
4.8 M.e.r.-beoordeling 40

5 Maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid 41
5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 41
5.1.1 Conclusie maatschappelijke uitvoerbaarheid 42
5.2 Economische uitvoerbaarheid 42
5.2.1 Conclusie economische uitvoerbaarheid 42

6 Conclusie 43

Figuren

Figuur 1: Plangebied Dijkversterking Waddenzeedijk, Oost-Vlieland, Gemeente Vlieland. 2
Figuur 2: Bestemmingsplan Vlieland kom. 3
Figuur 3: Bestemmingsplan Buitengebied Vlieland. 3
Figuur 4: Beheersverordening Waddenzee en Noordzee. 4
Figuur 5: Bestemmingsplan Vlieland kom. 4
Figuur 6: Bestemmingsplan Buitengebied Vlieland. 5
Figuur 7: Beheersverordening Waddenzee en Noordzee. 6
Figuur 8: Beheersverordening Waddenzee en Noordzee - Bestemming Water. 6
Figuur 9: Huidige situatie plangebied. 8
Figuur 10: Locatie van de dijkversterking met dijkvakken. 9
Figuur 11: Huidige dijkprofiel Waddenzeedijk Vlieland. 10
Figuur 12: Principeprofiel dijkversterking (maatgeving indicatief i.v.m. variatie per locatie). 10
Figuur 13: Nationale belangen Barro. 12
Figuur 14: Natuurnetwerk Nederland. 16
Figuur 15: Kustverdediging. 17
Figuur 16: Trits voor vasthouden (1), bergen (2) en afvoeren (3). 22
Figuur 17: Hoogteligging van het projectgebied (bron: AHN-viewer.nl). 25
Figuur 18: Situering van het projectgebied langs oppervlaktewater (duiker bij benadering in geel aangegeven) (bron: Wetterskip Fryslân). 26
Figuur 19: Plangebied ten behoeve van archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek. 33
Figuur 20: Onderzoeksgebied NGE. 35

Figuur 21: KLIC-melding plangebied. 37
Figuur 22: Legenda behorend bij figuur 13. 37
Figuur 23: Uitsnede kaart met riool parallel aan de dijk. 38
Figuur 24: Kabels en leidingen ter hoogte van de kruising van de dijk met de Postweg. 38
Figuur 25: Kabels en leidingen ter plekke van de coupure. 39

Bijlagen

Lijst met bijlagen.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De Waterwet schrijft voor dat de primaire waterkeringen regelmatig moeten worden getoetst om te onderzoeken of deze voldoen aan de wettelijke normen voor de waterveiligheid. Indien de waterkering niet meer aan de norm voldoet, moeten er verbetermaatregelen worden gerealiseerd. De Waddenzeedijk op Vlieland is afgekeurd in de derde toetsronde (Provinciaal verslag Derde toetsing op veiligheid Friese Waddeneilanden Dijkring 1, 2, 3 en 4, februari 2011), omdat is gebleken dat de steenbekleding niet voldoet en versterking behoeft. Uit de herbeoordeling is gebleken dat naast een opgave voor de verbetering van de steenbekleding op basis van de nieuwe normering en nieuwe randvoorwaarden tevens een opgave bestaat voor de verhoging van de dijk en de verbetering van de grasbekleding. Op basis van deze ontwikkelingen bereidt Rijkswaterstaat Noord-Nederland als beheerder van deze dijk een integrale versterking van de Waddenzeedijk voor.

Het vigerende bestemmingsplan ‘Buitengebied Vlieland’ en de beheersverordening ‘Waddenzee en Noordzee’ laten het planvoornemen niet zonder meer toe. Met de omgevingsvergunning buitenplanse afwijking (art. 2.12 lid 1, sub a onder 3° Wabo) kan worden afgeweken van het genoemde bestemmingsplan en de genoemde beheersverordening. In voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt gemotiveerd dat afwijken van het genoemde bestemmingsplan en de genoemde beheersverordening verantwoord is ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Locatie

De Waddenzeedijk op Vlieland bevindt zich aan de zuidelijke (Waddenzee)zijde van het dorp Oost-Vlieland. Aan de westzijde gaat de dijk over in een zandige waterkering gelegen in het Vuurboetsduin (45 meter hoog) en aan de oostkant gaat de dijk over in een duin ter plaatse van de Willem de Vlamingweg (18 meter hoog). Deze aansluiting bestaat uit een constructieve oplossing met L-wanden. De dijk wordt doorkruist door 2 kunstwerken. Aan de oostkant bevindt zich een coupure in de Dorpsstraat en sluit aan op het hogere deel van de waterkering tussen de bebouwing richting de Willem de Vlaminghweg. Ongeveer halverwege het dijktraject bevindt zich een uitwateringsduiker in de dijk. In figuur 1 is het plangebied weergegeven.

Figuur 1: Plangebied Dijkversterking Waddenzeedijk, Oost-Vlieland, Gemeente Vlieland.

1.3 Planologische regeling

Ter plaatse van het plangebied vigeren twee bestemmingsplannen en een beheersverordening:

- Bestemmingsplan Vlieland kom (onherroepelijk, vastgesteld op 17-10-2011) (figuur 2)
- Bestemmingsplan Buitengebied Vlieland (onherroepelijk, vastgesteld op 27-05-2013) (figuur 3)
- Beheersverordening Waddenzee en Noordzee (onherroepelijk, vastgesteld op 13-07-2015) (figuur 4)

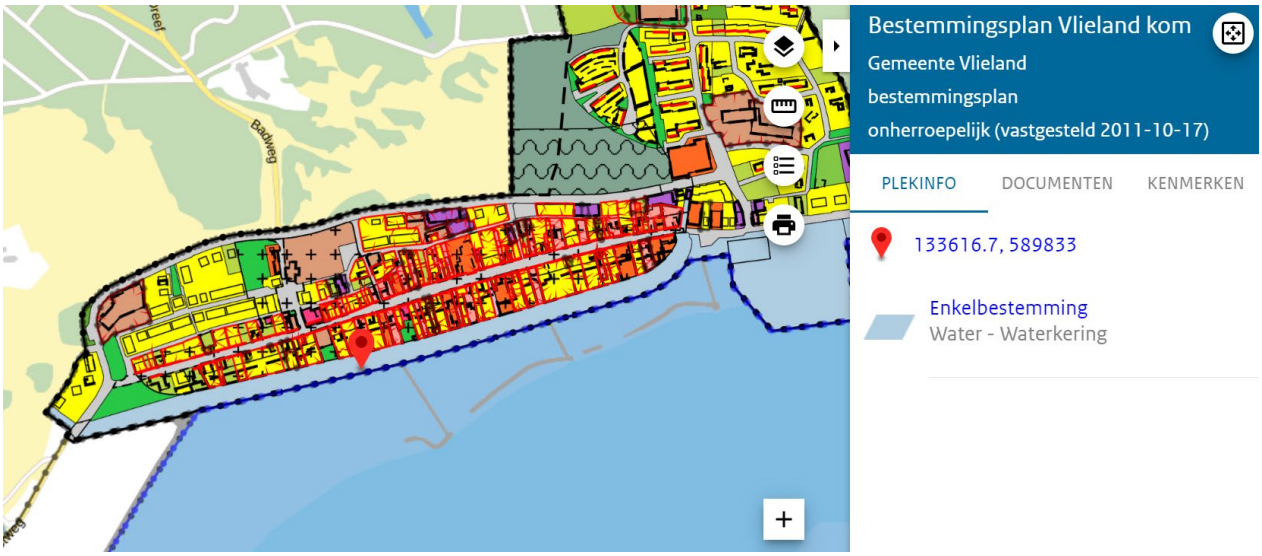

Figuur 2: Bestemmingsplan Vlieland kom.

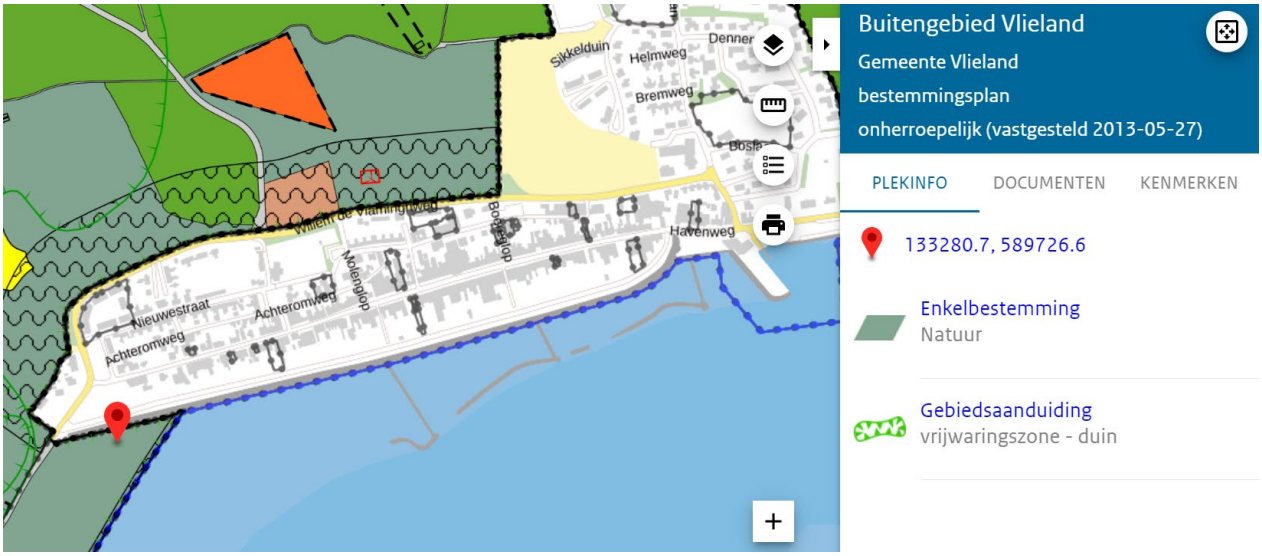

Figuur 3: Bestemmingsplan Buitengebied Vlieland.

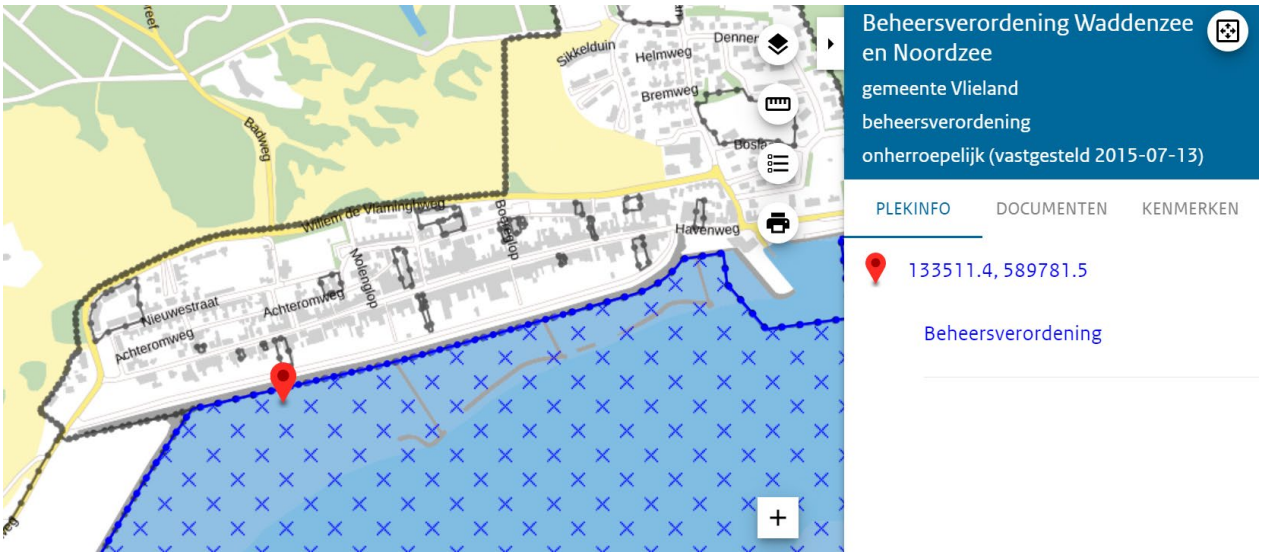

Figuur 4: Beheersverordening Waddenzee en Noordzee.

In de huidige situatie ligt de dijk binnen de bestemmingsplannen ‘Vlieland kom’ en ‘Buitengebied Vlieland’. De beoogde dijkversterking betekent dat het planvoornemen tevens binnen de contouren van de beheersverordening ‘Waddenzee en Noordzee’ valt.

Het planvoornemen is niet in strijd met het bestemmingsplan ‘Vlieland kom’. In het bestemmingsplan geldt de aanduiding ‘Enkelbestemming Water – Waterkering’ (figuur 5). De voor ‘Water – Waterkering’ aangewezen gronden zijn bestemd voor werken ten behoeve van de waterkering en watergeleiding.

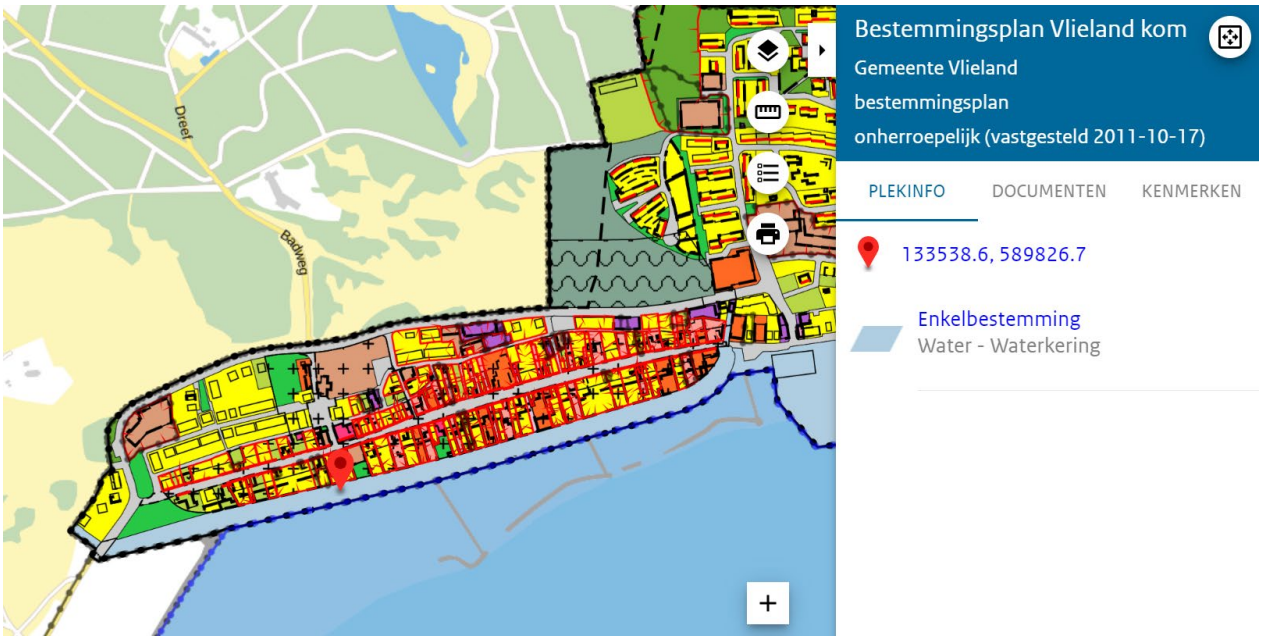

Figuur 5: Bestemmingsplan Vlieland kom.

Het bestemmingsplan ‘Buitengebied Vlieland’ (figuur 6) laat het planvoornemen niet zonder meer toe. In het bestemmingsplan geldt de aanduiding ‘Enkelbestemming Natuur’ en de ‘Gebiedsaanduiding vrijwaringszone – duin’. De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de natuurwetenschappelijke en de landschappelijke waarden en in beperkte

mate voor ‘zeedefensie’. Hoewel een dijk kan worden aangemerkt als zeedefensie, wordt het uitbreiden van de dijk in dit geval als een aparte activiteit aangemerkt en is daarmee niet zonder meer toegelaten. Ter plaatse van de aanduiding 'Vrijwaringszone - duin' zijn de gronden, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming van de primaire waterkering. De ‘Natuur’- en ‘Vrijwaringszone – duin’-bestemming laten een dijkversterking niet toe.

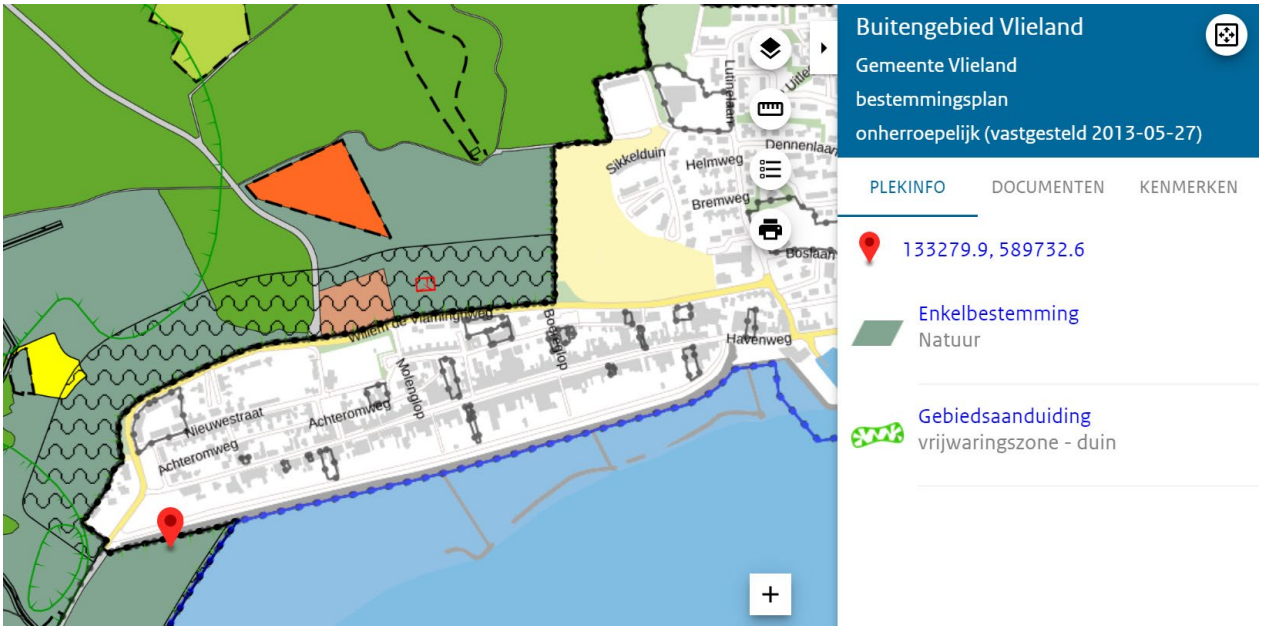

Figuur 6: Bestemmingsplan Buitengebied Vlieland.

De beheersverordening ‘Waddenzee en Noordzee’ (figuur 7) laat het planvoornemen niet zonder meer toe. De voor ‘Water’ aangewezen gronden (figuur 8) zijn bestemd voor het behoud en het herstel van de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied Waddenzee en Noordzee, waaronder normaal onderhoud is begrepen; de ontwikkeling van de natuurlijke waarden van het getijdengebied Waddenzee en Noordzee, waaronder kwelderherstel en normaal onderhoud is begrepen. De Waterbestemming laat een dijkversterking niet toe.

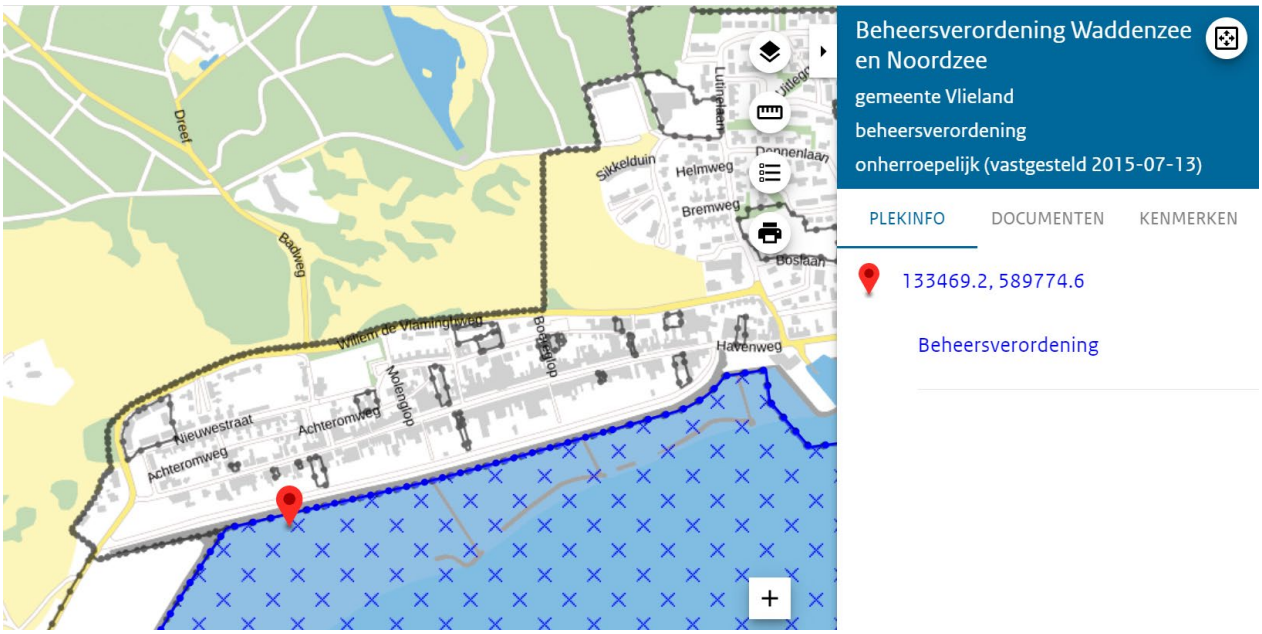

Figuur 7: Beheersverordening Waddenzee en Noordzee.

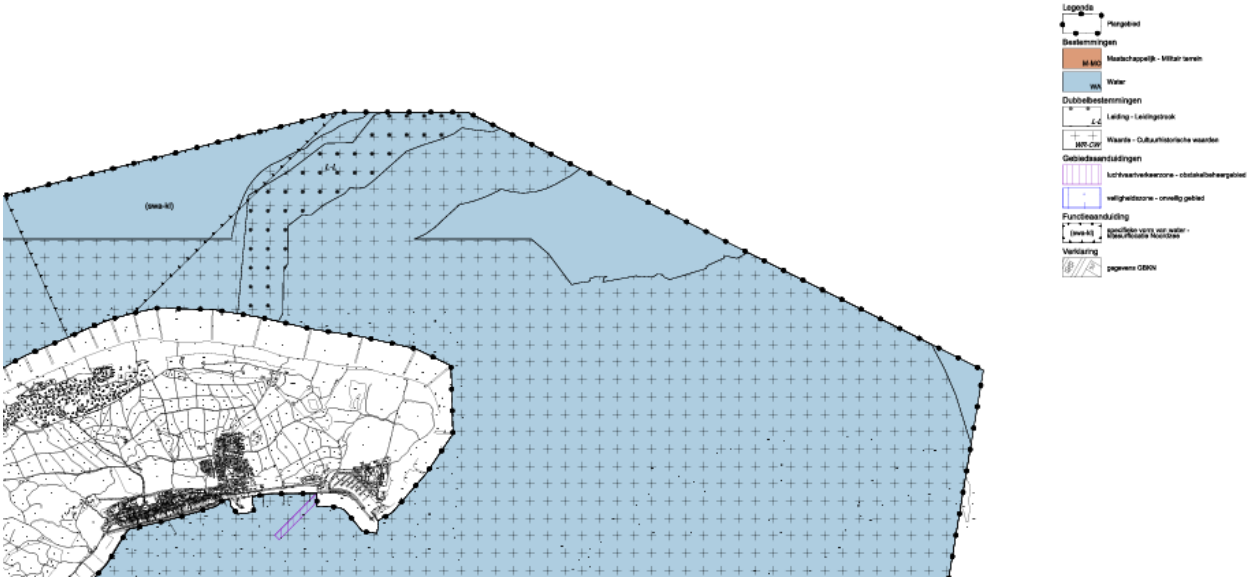

Figuur 8: Beheersverordening Waddenzee en Noordzee - Bestemming Water.

Dit betekent dat voor de realisatie van het initiatief een omgevingsvergunning voor afwijking bestemmingsplan (art. 2.1, lid 1, sub c Wabo) is vereist. In voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt gemotiveerd dat afwijken van het vigerende bestemmingsplan verantwoord is.

1.4 Afwijken van het bestemmingsplan

Voor de gevallen, zoals het beoogde planvoornemen, waarbij afwijken van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 1°of 2° Wabo niet mogelijk is, biedt artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo de mogelijkheid om van het bestemmingsplan af te wijken met een omgevingsvergunning, als de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. In voorliggende ruimtelijke onderbouwing komen alle relevante

aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde. Er wordt aangetoond dat het project in overeenstemming is met de beginselen van een goede ruimtelijke ordening.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk twee geeft de beschrijving van de bestaande en toekomstige situatie en het project weer. Het derde hoofdstuk gaat in op het van toepassing zijnde beleidskader van het Rijk, provincie en gemeente. Hoofdstuk vier behandelt de omgevingsaspecten. Hoofdstuk vijf gaat in op de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid. In hoofdstuk zes is de conclusie opgenomen.

2 Gebieds- en projectbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.1 Beschrijving huidige situatie plangebied

Het plangebied (figuur 5, blauw omkaderd, bij benadering) bevindt zich op Vlieland in de gelijknamige gemeente Vlieland, aan de zuid-oostzijde van het eiland in het dorp Oost-Vlieland. Het betreft de Waddenzeedijk. Deze dijk meet ongeveer 1 kilometer in lengte van oost naar west, tussen de Postweg en de Havenweg.

Figuur 9: Huidige situatie plangebied.

2.2 De voorgenomen ontwikkeling

In figuur 10 en is de locatie van de planlocatie met dijkvakken aangegeven. In figuur 11 is het huidige dijkprofiel weergegeven. In figuur 12 is het principeprofiel van de voorgenomen dijkversterking weergegeven. Om de dijk te versterken worden de volgende maatregelen genomen:

• Bij het **buitentalud** wordt rond de ontwerpwaterstand (circa 4 m NAP) in het buitentalud een berm aangelegd. Deze voldoet aan de eisen vanuit de onderhoudsfunctie en is ten gevolge daarvan minimaal 3 m breed. De buitendijkse berm wordt daarnaast zoveel mogelijk toegankelijk en geschikt gemaakt voor medegebruik (fietsers, bankjes, toegankelijkheid vanaf de kruin via bijvoorbeeld trappen). Door deze berm wordt het talud opgedeeld in een onderbeloop (benedentalud) en een bovenbeloop (boventalud). Beiden hebben een helling van 1:4. Dit betekent dat het talud verflauwd wordt ten opzichte van huidige situatie. Het *onderbeloop* wordt tijdens maatgevende omstandigheden aangevallen door relatief hoge golven en is daarom uitgevoerd met een nieuw aan te brengen zetsteen bekleding. Het *bovenbeloop* bestaat in de basis uit een bekleding van opensteenasfalt, die tot aan de kruin wordt aangebracht, waarover een grasbekleding wordt aangebracht. Daarmee ontstaat een zogenaamde verborgen bekleding.

• Het **binnentalud** wordt naar 1:3 verflauwd ten opzichte van de huidige situatie, de berm aan binnenzijde wordt verwijderd. Op maaiveld niveau blijft/komt ruimte voor een binnendijks pad met een breedte van 2,65 m tussen de nieuwe binnenteen en de percelen.

Figuur 10: Locatie van de dijkversterking met dijkvakken.

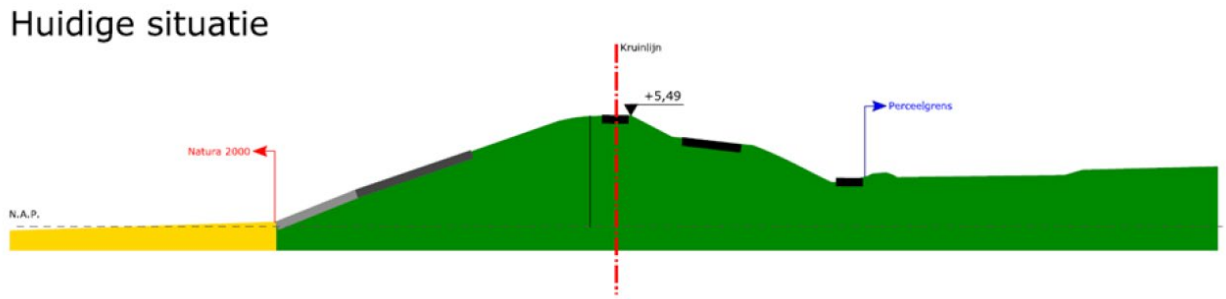

Figuur 11: Huidige dijkprofiel Waddenzeedijk Vlieland.

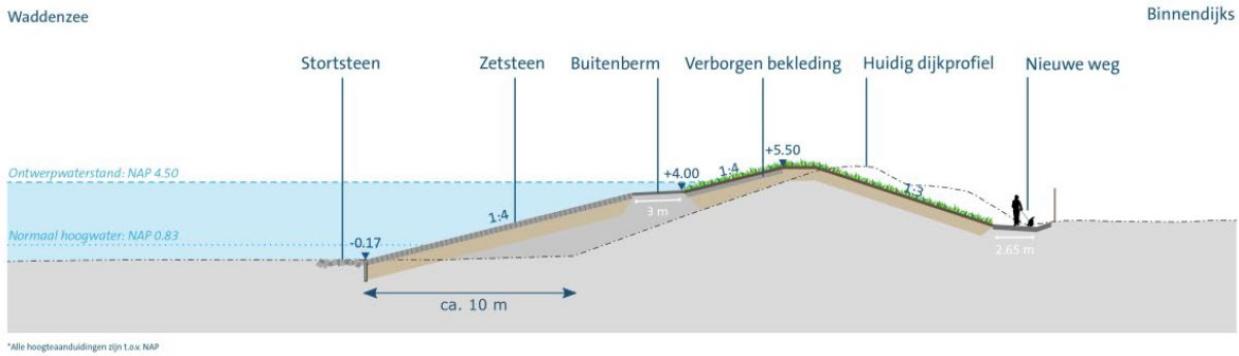

Figuur 12: Principeprofiel dijkversterking (maatgeving indicatief i.v.m. variatie per locatie).

3 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en het voorgenomen initiatief beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen initiatief wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.1 Rijksbeleid

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
De NOVI is een instrument van de nieuwe Omgevingswet en loopt vooruit op de inwerkingtreding van die wet. De NOVI komt als structuurvisie uit onder de bestaande Wet ruimtelijke ordening (WRO). Het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4, 2001) en de Rijksnatuurvisie 2014 gaan op in en worden vervangen door de NOVI en het bijbehorende Nationaal Milieubeleidskader. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vervalt geheel, behalve paragraaf 4.9 Caribisch Nederland en Caribische Exclusieve Economische Zone. De NOVI geldt verder als wijziging van enkele onderdelen van het Nationaal Waterplan 2016-2021 (NWP) op grond van de Waterwet. Zodra de Omgevingswet in werking is getreden, zal deze structuurvisie gelden als een omgevingsvisie, zoals in de nieuwe wet bedoeld.
De NOVI biedt een kort, middellang en langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving. De NOVI stelt een nieuwe aanpak voor: integraal, samen met andere overheden en maatschappelijke organisaties, en met meer regie vanuit het Rijk.

Nationale belangen
Met de NOVI benoemt het Rijk 21 nationale belangen. De eerste drie nationale belangen zijn van een ander, meer overkoepelend karakter, dan de overige. Deze nationale belangen zijn:

1. Bevorderen van een duurzame ontwikkeling van Nederland als geheel en van alle onderdelen van de fysieke leefomgeving.
2. Realiseren van een goede leefomgevingskwaliteit.
3. Waarborgen en versterken van grensoverschrijdende en internationale relaties.
4. Waarborgen en bevorderen van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.
5. Zorg dragen voor een woningvoorraad die aansluit op de woonbehoeften.
6. Waarborgen en realiseren van een veilig, robuust en duurzaam mobiliteitssysteem.
7. In stand houden en ontwikkelen van de hoofdinfrastructuur voor mobiliteit.
8. Waarborgen van een goede toegankelijkheid van de leefomgeving.
9. Zorg dragen voor nationale veiligheid en ruimte bieden voor militaire activiteiten.
10. Beperken van klimaatverandering.
11. Realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO_2-arm is, en de daarbij benodigde hoofdinfrastructuur.
12. Waarborgen van de hoofdinfrastructuur voor transport van stoffen via (buis)leidingen.
13. Realiseren van een toekomstbestendige, circulaire economie.
14. Waarborgen van de waterveiligheid en de klimaatbestendigheid (inclusief vitale infrastructuur voor water en mobiliteit).
15. Waarborgen van een goede waterkwaliteit, duurzame drinkwatervoorziening en voldoende beschikbaarheid van zoetwater.
16. Waarborgen en versterken van een aantrekkelijk ruimtelijk-economisch vestigingsklimaat.
17. Realiseren en behouden van een kwalitatief hoogwaardige digitale connectiviteit.
18. Ontwikkelen van een duurzame voedsel- en agroproductie.

19. Behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang.
20. Verbeteren en beschermen van natuur en biodiversiteit.
21. Ontwikkelen van een duurzame visserij.

Het voorgenomen initiatief raakt aan de nationale belangen 1, 2, 4, 8 en 14 uit het NOVI. Het voorgenomen initiatief draagt bij aan deze belangen en is daarmee niet in strijd met de nationale belangen uit het NOVI.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)
De borging van de uitspraken uit de SVIR heeft in juridische zin plaatsgevonden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De uitwerking ervan in het Barro en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL). Het BKL wordt van kracht zodra de Omgevingswet in werking treedt. Het BKL wordt dus uitwerking in regelgeving van het beleid dat in de NOVI staat.

In het Barro zijn de verschillende nationale belangen vastgelegd die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden. Het gaat om de volgende nationale belangen: Rijksvaarwegen, project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundament, grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, defensie, Natuurnetwerk Nederland, erfgoederen van universele waarden, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, primaire waterkeringen buiten het kustfundament en het IJsselmeer-gebied.

Het voorgenomen initiatief raakt aan de volgende twee nationale belangen van het Barro, namelijk:

- ‘Kustfundament’ (figuur 13, gele arcering);
- ‘Waddenzee en waddengebied’ (figuur 13, rode arcering).

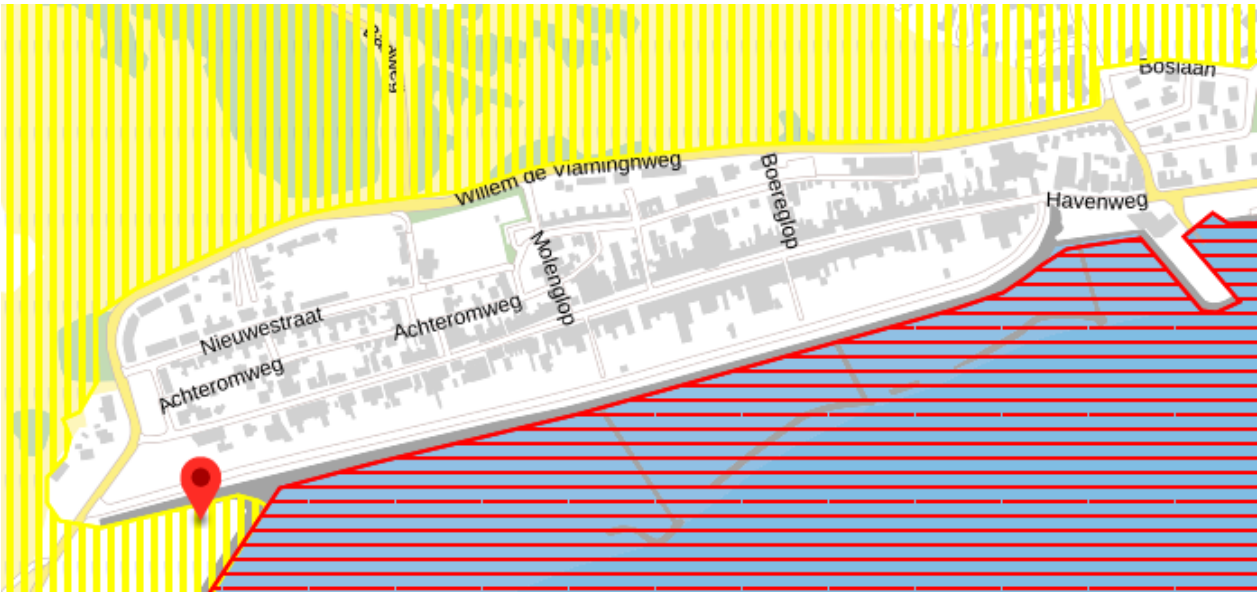

Figuur 13: Nationale belangen Barro.

Kustfundament
Artikel 2.3.4 (algemene regels ter zake van gronden behorend tot een primaire waterkering met inbegrip van de beschermingszones)

Met betrekking tot gronden waarop een primaire waterkering ligt of die de functie van primaire waterkering hebben, of beschermingszones, kan een bestemmingsplan worden vastgesteld dat een wijziging inhoudt ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan voor zover bij de verwezenlijking daarvan geen belemmeringen kunnen ontstaan voor:

- de instandhouding of versterking van het zandige deel van het kustfundament, of
- het onderhoud, de veiligheid of mogelijkheden voor versterking van de primaire waterkering.

Het voorgenomen initiatief is juist bedoeld voor versterking van de primaire waterkering. Het voorgenomen initiatief conflicteert daarmee niet met de regels uit het Barro onder 'Kustfundament'.

Waddenzee en waddengebied

Artikel 2.5.2 (landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten Waddenzee)

1. Als landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee worden aangemerkt de rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid met inbegrip van de duisternis.
2. Als cultuurhistorische kwaliteiten van de Waddenzee worden aangemerkt:
    a. de in de bodem aanwezige archeologische waarden, en
    b. de overige voor het gebied kenmerkende cultuurhistorische structuren en elementen, bestaande uit:
    1°. historische scheepswrakken;
    2°. verdronken en onderslibde nederzettingen en ontginningssporen, waaronder de dam Ameland-Holwerd;
    3°. zeedijken en de daaraan verbonden historische sluizen, waaronder het ensemble Afsluitdijk;
    4°. landaanwinningswerken;
    5°. systeem van stuifdijken;
    6°. systeem van historische vaar- en uitwateringsgeulen, en
    7°. kapen.

Artikel 2.5.4 (beoordeling)

1. Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op de Waddenzee en dat gebruik of bebouwing mogelijk maakt, die afzonderlijk of in combinatie met ander gebruik of andere bebouwing significante gevolgen kan hebben voor de landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteiten, bedoeld in artikel 2.5.2, wordt een beoordeling gemaakt van de gevolgen voor die kwaliteiten van het gebied.
2. De beoordeling kan onderdeel uitmaken van een voor dat bestemmingsplan voorgeschreven milieueffectrapportage of van een passende beoordeling als bedoeld in het artikel 2.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.
3. Het eerste lid is niet van toepassing indien voor het gebruik of de bebouwing waarop dat voorgenomen bestemmingsplan betrekking heeft, reeds eerder een beoordeling is gemaakt en voor zover een nieuwe beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de desbetreffende significante gevolgen.

Voor het voorgenomen initiatief is een MER-beoordeling (RHDHV, d.d. 23-02-2021, kenmerk: Wp 2.3.2 p1) en een Passende Beoordeling (d.d. 2 juli 2021, referentie: Wp 2.3.3 p1) gemaakt. Hieruit blijkt dat er geen significante effecten op landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten plaatsvinden. De regels uit het Barro onder 'Waddenzee en waddengebied' vormen geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

3.1.1 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen dijkversterking is in overeenstemming met het Rijksbeleid, zoals opgenomen in het NOVI en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Er mag worden geconcludeerd het Rijksbeleid geen belemmering vormt voor de voorgenomen dijkversterking.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Fryslân - De romte diele
(Provincie Fryslân, structuurvisie, vastgesteld op 23-09-2020)

De provincie Friesland heeft in haar visie vier ambities geformuleerd:

- Vitaal: Streven naar een brede welvaart door slimme economische groei, om te investeren in leefbare steden en dorpen.
- Veerkrachtig: Ingrijpende ontwikkelingen, zoals veranderingen in het klimaat, kunnen opvangen.
- Karakteristiek: Behouden van de Friese identiteit en het karakter van met onder andere terpen, de Wadden en het coulisselandschap.
- Gezond: Een goede kwaliteit van de bodem, het water en de lucht, vruchtbare landbouwgronden, kenmerkende natuurgebieden en veel verschillende soorten planten en dieren. Daarnaast het beschermen van de rust, de stilte en het donker in delen van de provincie Fryslân.

Om de ambities te kunnen realiseren dient de basis op orde zijn. De Friese ruimte heeft veel kwaliteiten die men wil behouden en versterken. Dat moet op een slimme manier gebeuren: niet door verandering tegen te houden maar door gewenste nieuwe ontwikkelingen te laten aansluiten bij bestaande kwaliteiten. Om deze kwaliteiten op orde te hebben en te houden, voert men haar wettelijke taken uit en neemt men als provincie verantwoordelijkheid. Er zijn acht doelstellingen voor de bestaande kwaliteit gerealiseerd:

- Samenhangend netwerk van steden en dorpen
- Slimme groei van de gastvrijheidseconomie
- Duurzame landbouw
- Karakteristieken van het landschap zijn beleefbaar
- Behoud van het Friese erfgoed
- Natuur beschermen en ontwikkelen
- Verbeteren en schoonhouden van het milieu
- Kwaliteit en kwantiteit van (grond)water zijn op peil

In dialoog met de samenleving zijn vier opgaven benoemd die men actief willen aanpakken. Het zijn urgente vraagstukken waarvoor men nú al alles op alles wil zetten om met de samenleving oplossingen te vinden:

- Fryslân houdt de leefomgeving vitaal, leefbaar en bereikbaar
- Fryslân zet de energietransitie met kracht voort
- Fryslân wordt klimaat-adaptief ingericht
- Fryslân versterkt de biodiversiteit

Het voorgenomen initiatief raakt aan het urgente vraagstuk ‘Fryslân wordt klimaat-adaptief ingericht’. Het doel is om Friesland klimaatbestendig in te richten en met de veranderingen in het klimaat mee te bewegen. Het betreft in het geval van het voorgenomen initiatief de waterveiligheid. In de visie wordt onder waterveiligheid het volgende beoogd:

- Kust veilig houden met sterkere multifunctionele dijken, benutten koppelkansen, ‘building with nature’
- Waar dat nodig is, borgen reserveringszones voor toekomstige dijkversterking
- Secundaire waterkeringen, boezemkades en polderdijken op sterkte houden
- Voldoende hoog of klimaat-adaptief bouwen

De voorgenomen dijkversterking sluit aan bij het urgente vraagstuk om Friesland klimaat-adaptief in te richten.

Samenhang Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening
De Omgevingsvisie bindt alleen de provinciale overheid. De uitvoering van de Omgevingsvisie gebeurt via programma’s en plannen, naar thema of gebied. Juridische doorwerking wordt mogelijk gemaakt door het opnemen van regels in de Omgevingsverordening.

Omgevingsverordening - Romte Fryslân 2014
(Provincie Friesland, provinciale verordening, geconsolideerd op 23-03-2021)

In de Omgevingsverordening zijn regels opgenomen in het plangebied. Hieronder worden de relevante regels die betrekking hebben op de dijkversterking uiteengezet. De thema’s (en onderhavige regels) die niet zijn opgenomen in deze ruimtelijke onderbouwing ter relevantie, maar wel gelden in plangebied, zijn: ‘Kernenstructuur en netwerkverbinding’ en ‘Glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân’.

Natuur (figuur 7)
7.1 Ecologische hoofdstructuur (tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland)
7.1.1

1. Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op gronden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur zoals begrensd op de van deze verordening deel uitmakende kaart Natuur voorziet in een passende bestemming met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gronden.
2. Een ruimtelijk plan voor gronden zoals bedoeld in het eerste lid maakt geen activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gronden, of tot significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur.
3. Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op gronden nabij de ecologische hoofdstructuur kan nieuwe, niet-agrarische activiteiten en ontwikkelingen mogelijk maken, mits die niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur.

De voorgenomen dijkversterking leidt niet tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en ook niet tot significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur. Daarnaast is er reeds in het kader van de dijkversterking een Wnb-vergunning verleend (d.d. 16 mei 2022, kenmerk: DGNVLG-NV / 22197091).

Figuur 14: Natuurnetwerk Nederland.

Kustverdediging (figuur 8)

8.3 Kustfundament Waddeneilanden

8.3.1

1. Ter zake van de herbouw en verbouw van een bestaand bouwwerk in het kustfundament, al dan niet gepaard gaande met een uitbreiding van het grondoppervlak, geldt dat bouw- en gebruiksmogelijkheden die bij recht of ontheffingsbevoegdheid zijn opgenomen in een ruimtelijk plan dat voor de datum van inwerkingtreding van deze verordening in werking is getreden en onherroepelijk is, mogen worden benut met dien verstande dat een uitbreiding van het bestaande grondoppervlak met ten hoogste 10% in ieder geval is toegestaan.
2. In afwijking van het eerste lid mogen in een ruimtelijk plan voor gronden die in het kustfundament liggen nieuwe en uitbreiding van bestaande bebouwing met meer dan 10% worden toegestaan, mits in de plantoelichting is gemotiveerd dat hierdoor geen belemmering kan ontstaan voor de instandhouding of versterking van het zandige deel van het kustfundament, hierover advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder en de overige bepalingen van deze verordening voor het oprichten van bebouwing in acht worden genomen.

Herbouw of verbouw van een bestaand bouwwerk is geen onderdeel van de voorgenomen dijkversterking. De regels behorende bij het thema ‘Kustverdediging’ uit de Omgevingsverordening zijn daarmee niet van toepassing en vormen geen belemmering voor de voorgenomen dijkversterking.

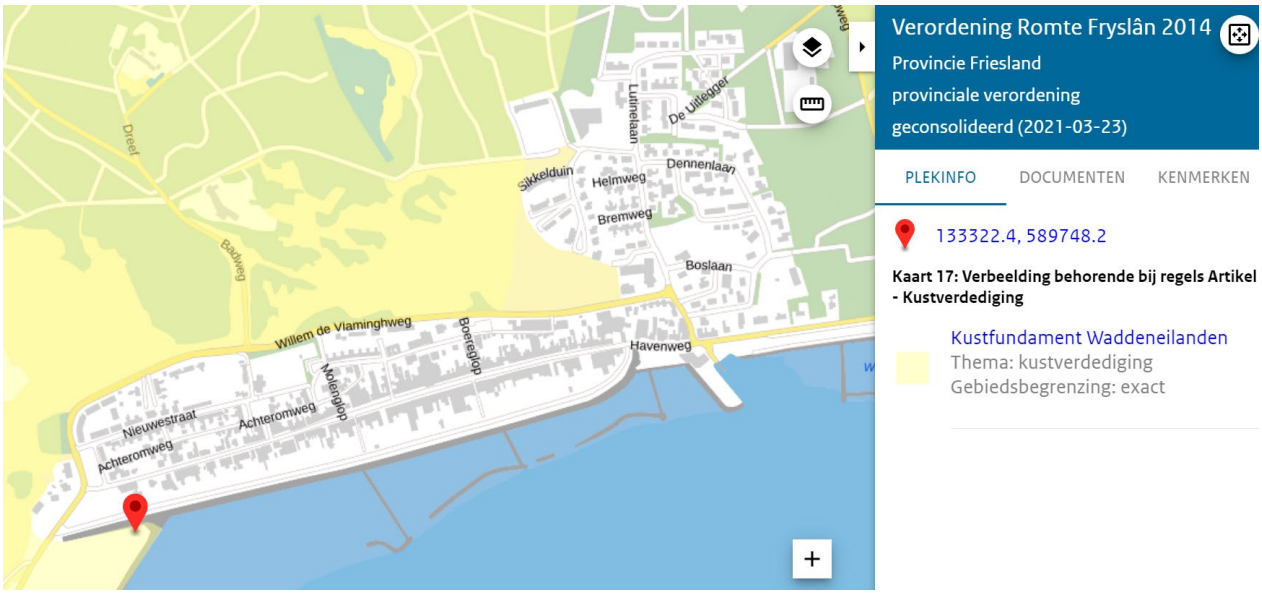

Figuur 15: Kustverdediging.

3.2.1 Conclusie provinciaal beleid

De voorgenomen dijkversterking is in overeenstemming met de provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Er mag worden geconcludeerd het provinciale beleid geen belemmering vormt voor de voorgenomen dijkversterking.

3.3 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie Vlieland – Langzaam meebewegen (Structuurvisie, vastgesteld op 24-05-2022)

De voorgenomen dijkversterking is opgenomen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) van het Rijk. In de Omgevingsvisie van de gemeente Vlieland wordt klimaatverandering genoemd als een ontwikkeling die de aandacht van de gemeente heeft, maar op dit moment, naast de duurzaamheidsdoelstelling waarmee de gemeente actief bezig is en de relatie met veiligheid die vooral bij Rijkswaterstaat (HWBP) ligt, geen aanleiding geeft tot specifiek beleid.

3.4 Conclusie gemeentelijk beleid

Veiligheid in relatie tot klimaatverandering is geen onderwerp in het gemeentelijke beleid, omdat deze taak bij het Rijk ligt. Er mag worden geconcludeerd dat het gemeentelijke beleid geen belemmering vormt voor de voorgenomen dijkversterking.

4 Omgevingsaspecten

In dit hoofdstuk worden de milieuaspecten en planologische aspecten verantwoord die samenhangen met de voorgenomen dijkversterking. Voor elk omgevingsaspect is een korte omschrijving opgenomen, waarbij (indien van toepassing) is verwezen naar uitgevoerde onderzoeken. Indien er onderzoeken zijn uitgevoerd zijn deze als bijlage toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.

4.1 Bodem

4.1.1 Wettelijk kader

In verband met de uitvoerbaarheid van de voorgenomen dijkversterking dient onderzoek te worden verricht naar de (te verwachten) bodemkwaliteit in het gebied door het raadplegen van beschikbare bodemgegevens. Een nieuwe gebruiksfunctie mag pas worden toegekend als is aangetoond dat de bodem geschikt is (of geschikt te maken is) voor de nieuwe of aangepaste gebruiksfunctie.

Bij (bouw- en) aanlegactiviteiten is in het kader van de omgevingsvergunning onderzoek naar de kwaliteit van de bodem benodigd. Het versterken van de dijk is alleen toelaatbaar als de bodem geschikt is (of geschikt is gemaakt) voor het beoogde doel. Daarom dient bij iedere nieuwe (bouw- en) aanlegactiviteit de bodemkwaliteit door middel van onderzoek in beeld te worden gebracht. De bodemonderzoeken voor eventuele nieuwe (vervangende) (bouw- en) aanlegactiviteiten mogen niet te oud zijn en moeten een vastgestelde informatiekwaliteit bieden. Indien aan die voorwaarden niet kan worden voldaan, dient aanvullend onderzoek plaats te vinden. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat de bodem niet geschikt is voor het beoogde doel, dient vóór aanvang van de (bouw- en) aanlegwerkzaamheden een bodemsanering te worden uitgevoerd om de bodem wel geschikt te maken.

4.1.2 Beschouwing

Voor het project Dijkversterking Vlieland is een Vooronderzoek Bodem en Water uitgevoerd (als onderdeel van de Omgevingsanalyse Dijkversterking Vlieland - Verkenningsfase, d.d. 22 februari 2018, referentie: Wp 1.3.2 p1). De bodemrisico's zijn inzichtelijk gemaakt door het te verwachten grondverzet met de daarop van toepassing zijnde wetgeving (het Besluit bodemkwaliteit) te relateren aan de milieuhygiënische bodemsituatie. De milieuhygiënische bodemsituatie is inzichtelijk gemaakt door de relevante delen van de normdocumenten NEN 5725 (landbodem) en NEN 5717 (waterbodem) te volgen.

De grondwerkzaamheden zijn zeer gering en vinden plaats op een korte strook in de bovengrond. In het vooronderonderzoek zijn er op voorhand 4 potentiële risico's benoemd:

- Er is puin onder de zetsteen (de vlijlaag) aangebracht. Puin is verdacht voor de aanwezigheid van asbesthoudende materialen. Op basis van het onderzoek is het risico dat de grenswaarde en de hergebruikswaarde wordt overschreden zeer klein.
- Er is waarschijnlijk nog puingranulaat aanwezig onder de bestaande steenzettingen. Dit is wel een oude puinlaag waarin geen asbesthoudend materiaal te verwachten is. Het risico dat er puingranulaat aanwezig is in dit deel van het dijklichaam is groot maar het risico dat dit asbest bevat is gering.
- De teenschotten en de perkoenpalen zijn waarschijnlijk geïmpregneerd met creosoot olie waardoor lokaal de bodemkwaliteit negatief is beïnvloed. Het onderzoek heeft laten zien dat de bodem hierdoor beperkt beïnvloed is. In het huidige dijkontwerp verliezen de teenschotten hun functionaliteit en dienen daarom verwijderd te worden.

- De fundering van de weg op het binnentalud bevat mogelijk fosforslakken. Deze mogen alleen hergebruikt worden als deze voldoen aan wet- en regelgeving. Hierbij dient tevens de Regeling basisveiligheidnormen stralingsbescherming in acht te worden genomen.

Gunstige of slechte effecten op de bodemkwaliteit zijn er niet. Bouwstoffen kunnen onder voorwaarden worden hergebruikt, bij verdenking van asbestverontreiniging dient de aanwezigheid hiervan eerst te worden vastgesteld. Bij grondverzet voor de dijkverbetering (af- en aanvoer) mag de bodemkwaliteit wettelijk niet verslechteren.

Asbest
In navolging van de hierboven genoemde resultaten is er een nader asbestonderzoek (RHDHV, d.d. 25 november 2022, kenmerk: BF4938-MI-RP-221123-1458) uitgevoerd.

Bij de versterkingswerkzaamheden wordt de zetsteenconstructie aan de zeezijde van de dijk eerst verwijderd, hierna wordt klei aangebracht en vervolgens wordt de zetsteenconstructie weer opgebouwd. De zetsteenconstructie bestaat uit zetsteen met daaronder een zetlaag van een puin op de oorspronkelijke vlijlaag van baksteen. In 2017 is een onderzoek (DVS Vlieland B&W, Referentie: T&PBF4938R001F1.0, Datum: 9 oktober 2017, Projectnummer: BF4938) uitgevoerd naar de hergebruiksmogelijkheden van de materialen in de zetsteenconstructie. Daaruit bleek dat de puinlaag en de vlijlaag niet op alle meetpunten van elkaar te onderscheiden waren en dat op één van de vijf meetpunten een stukje asbesthoudend materiaal (golfplaat) is aangetroffen. Hieruit is geconcludeerd dat het onwaarschijnlijk is dat asbest in de puinlaag de hergebruiksnorm van 100 mg/kg overschrijdt.

Om meer zekerheid te krijgen en meer inzicht krijgen van de hoeveelheid asbest in de puinlaag door een asbestonderzoek heeft Rijkswaterstaat dit onderzoek laten uitvoeren conform de NEN 5897+C2:2017nl (Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat).

Uit het uitgevoerde onderzoek blijkt het volgende:

- Op alle meetpunten bestaat de zetsteen uit basalton met daaronder een zetlaag van puin. De zetlaag is aangebracht op een vlijlaag van klinkers/bakstenen en in een enkel geval keien die variëren in dikte.
- De puinlaag is onderzocht op asbest en hieruit blijkt dat asbest in lage concentraties aanwezig is. De norm voor nader onderzoek van 50 mg/kg en de hergebruikswaarde van 100 mg/kg is niet overschreden.
- Het puin is herbruikbaar onder artikel 29c Besluit bodemkwaliteit.

4.1.3 Conclusie

Op basis van het bodemonderzoek mag er worden geconcludeerd dat de voorgenomen dijkversterking op basis van het thema bodem kan worden uitgevoerd.

4.2 Ecologie

4.2.1 Wettelijk kader

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale wet- en regelgeving, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming.

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt sindsdien de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora-en faunawet, en de Boswet. De wet bevat regels voor de

bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten en de belangrijkste natuurgebieden in Nederland. Daarnaast bevat de wet onder meer bepalingen over de jacht en over houtopstanden.

De aangevraagde activiteit kan, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Duinen Vlieland en Noordzeekustzone significant gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Daarom geldt een vergunningplicht op grond van artikel 2.7, lid 2, Wnb.

4.2.2 Beschouwing

Eerder uitgevoerde ecologische toetsingen
In de rapportage 'Natuurtoets Verkenning Dijkversterking Vlieland' (d.d. 22 februari 2018, kenmerk: BF4938-101-102) is een toetsing aan de Wet natuurbescherming uitgevoerd voor tien oplossingsrichtingen. Deze toetsing is gebruikt voor de alternatievenafweging voor de dijkversterking en om een eerste inschatting te krijgen in de effecten op de natuurwaarden. Aan de hand van deze natuurtoets en andere beoordelingscriteria is een selectie gemaakt van zes kansrijke alternatieven. Rijkswaterstaat Noord-Nederland heeft RHDHV gevraagd om oor deze zes kansrijke alternatieven een toetsing aan de Wet natuurbescherming uit te voeren. Deze toetsing is uitgevoerd in de rapportage 'Globale verkenning van de ecologische gevolgen per alternatief voor de dijkversterking op Vlieland' (d.d. 26 maart 2018, kenmerk: Wp 2.3.3 p1), beter bekend als de 'passende beoordeling light'. Deze toetsing is gebruikt in de afweging van de verschillende alternatieven om te komen tot een voorkeursalternatief (VKA). Anderzijds is de toetsing gebruikt om bevoegd gezag (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) tussentijds aangehaakt te houden bij het vergunningsproces.

Wnb-vergunning
Op basis van de eerder uitgevoerde ecologische toetsingen is er door RHDHV een Passende Beoordeling (d.d. 2 juli 2021, referentie: Wp 2.3.3 p1) opgesteld voor de aanlegfase van het VKA, ten behoeve van een vergunning Wet natuurbescherming. Uit de Passende Beoordeling komt naar voren dat er door het nemen van mitigerende maatregelen geen sprake is van het overtreden van de Wet natuurbescherming en er geen ontheffing nodig is voor beschermde soorten. Deze vergunning is, gepaard met enkele voorschriften (en mitigerende maatregelen), verleend op basis van onderstaande bevindingen, door de Minister van Natuur en Stikstof in het 'Besluit Wnb-vergunning dijkversterking Vlieland' (d.d. 16 mei 2022, kenmerk: DGNVLG-NV / 22197091).

Gebied
De dijkversterking en de activiteiten die hier direct mee samenhangen (zoals het inrichten van een tijdelijk werkterrein en een tijdelijke losvoorziening) vinden plaats in de nabijheid van Natura 2000-gebieden Duinen van Vlieland en Noordzeekustzone en in de nabijheid van en deels ook in het Natura 2000-gebied Waddenzee.

Gevolgen
Voor de beoordeling van de gevolgen inventariseert de Passende Beoordeling welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen kunnen optreden. Dit zijn:
• ruimtebeslag (alleen v.w.b. het Natura 2000-gebied Waddenzee);
• verandering hydromorfologie (alleen v.w.b. het Natura 2000-gebied Waddenzee);
• geluid, licht en trillingen.

Natuurwaarden
De natuurwaarden die door de genoemde gevolgen beïnvloed kunnen worden, zijn:
• Habitattypen: "slik- en zandplaten" en "schorren en zilte graslanden (buitendijks)";
• Habitatrichtlijnsoorten: grijze en gewone zeehond;

• Vogelrichtlijnsoorten:
• Broedvogels: meerdere soorten, benoemd in de Passende Beoordeling;
• Niet-Broedvogels: meerdere soorten, benoemd in de Passende Beoordeling

Conclusie afbakening
De Minister voor Natuur en Stikstof heeft beoordeeld dat de afbakening van het gebied en de inventarisatie van mogelijke gevolgen van het project op de natuurwaarden in de Passende Beoordeling op een juiste wijze hebben plaatsgevonden.

Voorschriften
Ter bescherming van de in het Natura 2000-gebied Waddenzee, Duinen Vlieland en Noordzeekustzone aanwezige beschermde natuurwaarden, zijn aan de vergunning voorschriften en beperkingen gebonden.

Stikstof
Ten aanzien van stikstofdepositie wordt er in het 'Besluit Wnb-vergunning dijkversterking Vlieland' (d.d. 16 mei 2022, kenmerk: DGNVLG-NV / 22197091) het volgende opgemerkt:

"Op 1 juli 2021 is de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking getreden. Deze wet wijzigde de Wet natuurbescherming (Wnb) waarbij artikel 2.9a werd toegevoegd. Hierin is bepaald dat de gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden door bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen activiteiten van de bouwsector buiten beschouwing blijven voor de vergunningplicht. In artikel 2.5 van het Besluit natuurbescherming (Bnb) is hier invulling aan gegeven. Artikel 2.5 Bnb bepaalt dat (onder meer) het aanleggen, veranderen en verwijderen van een werk als activiteit wordt aangewezen waarvoor geen vergunningplicht geldt.

Voor het project dijkversterking Vlieland betekent deze wetswijziging dat stikstofdepositie veroorzaakt door de aanlegwerkzaamheden, omdat er sprake is van het veranderen van een werk als bedoeld in artikel 2.5 Bnb, buiten beschouwing blijft bij de beoordeling van de aanvraag."

Conform de wet op 16 mei 2022 was er een zogenaamde bouwvrijstelling en is er een Passende Beoordeling betreffende de aanlegfase opgesteld ten behoeve van de Wnb-vergunning. De aanlegfase is destijds conform de wet vergund middels een Wnb-vergunning. Deze vergunning maakt starten met werkzaamheden tot maximaal twee jaar na het besluit mogelijk en is daarmee op dit moment rechtsgeldig. Daarmee behoeft er (gelet op de recente uitspraak van de Raad van State in de zaak Porthos, d.d. 2 november 2022) geen nieuw onderzoek naar stikstofdepositie in de aanlegfase.

4.2.3 Conclusie

Met de uitgevoerde Passende Beoordeling betreffende het VKA, de vergunningvoorschriften en mitigerende maatregelen is de zekerheid verkregen dat het project/de activiteit waarvoor de vergunning is aangevraagd, niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden. Een onderzoek naar stikstofdepositie in de aanlegfase is niet van toepassing omdat de beschouwing van de aanlegfase middels een Passende Beoordeling en een bouwvrijstelling in mei 2022 heeft geresulteerd in een Wnb-vergunning conform de wet. Deze Wnb-vergunning maakt starten met de werkzaamheden mogelijk tot maximaal twee jaar na het besluit en is daarmee op dit moment rechtsgeldig.

4.3 Water

4.3.1 Wettelijk kader

In Nederland heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via de verplichte watertoets. De watertoets houdt in dat bij het maken van ruimtelijke plannen al in een vroeg stadium bekeken moet worden wat de gevolgen zijn voor water en de ruimtelijke ordening. De watertoets omvat het gehele proces van het vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van wateraspecten in plannen en besluiten. Dit resulteert uiteindelijk in de waterparagraaf.

De waterparagraaf is ‘een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding’. In de waterparagraaf neemt de initiatiefnemer het wateradvies op van de waterbeheerder, motiveert de eventuele afwijkingen hiervan en stelt eventuele compenserende of mitigerende maatregelen voor.

De waterbeheerder, in dit geval het Wetterskip Fryslân, stelt in dit proces normaal gesproken de kaders voor onder andere de wateropgave vast. De wateropgave houdt in dat voldoende bergingscapaciteit wordt gerealiseerd voor compensatie van het verharde oppervlak of het dempen van sloten. Daarnaast geeft het waterschap aan welk beleid en welke criteria aangehouden moeten worden voor bijvoorbeeld het bergen en lozen van regenwater op de riolering en/of het oppervlaktewater.

Deze waterparagraaf beschrijft het voornemen en afspraken met betrekking tot water op hoofdlijnen. Het voornemen van Rijkswaterstaat voor de dijkversterking Vlieland is uitgebreid beschreven in het projectplan ‘Definitief besluit Projectplan Waterwet Dijkversterking Waddenzeedijk Vlieland (d.d. 14 april 2022).

Landelijk en Europees beleid
De basisprincipes van het nationale beleid, Waterbeheer 21e eeuw (WB21) en het Europese beleid, de Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn uitgewerkt in een drietrapsstrategie voor waterkwaliteit en -kwantiteit:

- waterkwantiteit: vasthouden, bergen, afvoeren (figuur 9);
- waterkwaliteit: schoonhouden, scheiden, zuiveren.

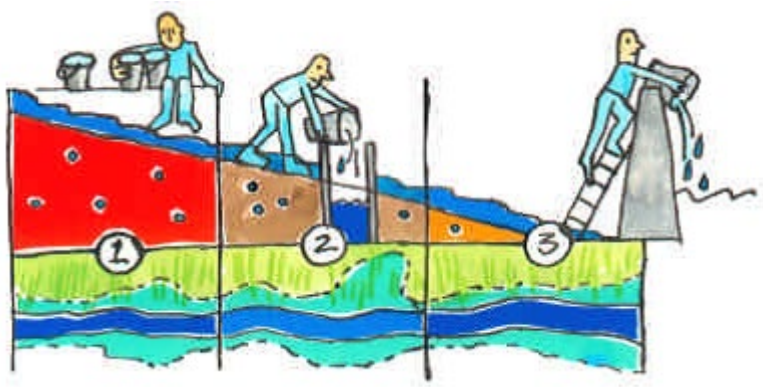

Figuur 16: Trits voor vasthouden (1), bergen (2) en afvoeren (3).

Daarbij geldt als uitgangspunt dat meer ruimte voor water nodig is, niet afgewenteld mag worden in plaats en tijd en geen achteruitgang mag plaatsvinden van de huidige chemische en ecologische waterkwaliteit.

Royal HaskoningDHV

Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is een verdere uitwerking van het WB21 beleid. In het NBW hebben het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen zich als taak gesteld om de wateropgave in beeld te brengen en oplossingsrichtingen uit te werken.

Het NBW-actueel is een actualisatie van het NBW uit 2003. Het NBW-actueel benadrukt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het op orde krijgen en houden van het totale watersysteem. Het geeft aan welke instrumenten ingezet worden om de opgave te realiseren, welke taken en verantwoordelijkheden iedere partij daarbij heeft en hoe partijen elkaar in staat willen stellen hun taken uit te voeren. De afspraak is ook dat kan worden vastgehouden aan de wateropgave zoals die volgens het WB21-middenscenario in beeld is gebracht.

De KRW (Kaderrichtlijn Water) is gericht op het bereiken van een goede ecologische waterkwaliteit in alle Europese wateren. De KWR is een Europese richtlijn die voorschrijft dat de waterkwaliteit van de Europese wateren vanaf 2015 aan bepaalde eisen moet voldoen.

Op zowel onderhoud als aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder is de vergunningplicht voor het gebruik van het waterstaatswerk niet van toepassing. Dit is voor rijkswaterstaatswerken geregeld in de artikelen 6.12 t/m 6.14 Waterbesluit en voor regionale waterstaatswerken in de keur van het waterschap.

Beleid Wetterskip Fryslân
Het beleid van Wetterskip Fryslân is vastgelegd in:

- Keur Wetterskip Fryslân 2013
  In de keur, oftewel de waterschapverordening staan onder andere:
  - Regels om schade aan dijken en oevers te voorkomen.
  - Regels voor onderhoud van onder andere sloten en beken.
  - Regels om watertekort, wateroverlast en vervuiling te voorkomen.

Bij nieuwe ontwikkelingen dient voldaan te worden aan het beleid van het waterschap. Conform artikel
Artikel 2.2 Gewoon onderhoud.
De onderhoudsplichtigen van waterkeringen dragen zorg voor een goede toestand van de waterkeringen door het bestrijden van schadelijk wild, met uitzondering van muskus- en beverratten, het herstellen van beschadigingen en het in stand houden van begroeiingen en materialen, dienstig aan de waterkering.
Artikel 2.3 Buitengewoon onderhoud
De onderhoudsplichtigen van waterkeringen zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie.

Artikel 2.4 Onderhoud ondersteunende kunstwerken en werken

1. De onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken of werken die in, op, aan of boven waterkeringen of de beschermingszone zijn aangebracht en (mede) een waterkerende functie hebben, zijn verplicht deze waterkerend te houden.
2. De middelen bestemd tot afsluiting van kunstwerken dienen door de onderhoudsplichtigen in goede staat te worden onderhouden en zo vaak als dat door of namens het bestuur nodig wordt geoordeeld te worden getoond. Het in goede staat houden betreft zowel de instandhouding als het functioneren van het werk.

Artikel 3.2 Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones

1. Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met

de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te maken of te behouden, vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.
2. Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen of te behouden.
3. Het bestuur kan aan een watervergunning het voorschrift verbinden dat de houder van de vergunning een betaling of een andere compensatie verricht vanwege de voor het waterschap toegenomen kosten van onderhoud.
4. Voor waterstaatwerken, waarvoor het vaststellen van een legger als bedoeld in artikel 5.1 van de wet is voorgeschreven en die op grond van een projectplan of een watervergunning zijn aangelegd of gewijzigd ten opzichte van de legger, geldt, zolang vaststelling van een legger of een wijziging van de legger niet heeft plaatsgevonden, het volgende:
5. a. voor de verbodsbepalingen op grond van dit artikel worden de ligging, vorm, afmeting en constructie van het waterstaatwerk aangehouden zoals aangegeven in het projectplan of de watervergunning;
   b. de beschermingszone bij regionale of lokale waterkeringen is 5 meter;
   c. de beschermingszone bij hoofdwateren is 5 meter.

Artikel 3.3 ‘Aanbrengen verhard oppervlak’ van de keur van het waterschap is het verboden zonder watervergunning meer dan 200 m² verhard oppervlak aan te brengen voor zover van dat verhard oppervlak neerslag versneld tot afvoer komt op oppervlaktewaterlichamen.

Artikel 3.6 Grondwaterlichamen: watervergunning onttrekken van grondwater en infiltreren hoeveelheden water in de bodem: Het is verboden zonder watervergunning van het bestuur grondwater te onttrekken of water in de bodem te infiltreren.

Artikel 3.10 Vrijstelling watervergunningplicht voor het waterschap
1. Geen watervergunning krachtens de artikelen 3.2 tot en met 3.6 en artikel 3.11 is vereist voor handelingen die plaats hebben door of in opdracht van het bestuur ten behoeve van de aan het waterschap op grond van artikel 2 van de Waterschapswet opgedragen taken.
2. Van de vrijstelling, bedoeld in lid 1, zijn uitgezonderd de handelingen waarmee de waterstand van oppervlaktewaterlichamen op een ander peil wordt gebracht of gehouden dan door het waterschap is vastgesteld.

Hieronder de belangrijkste toetsingscriteria vanuit de beleidsregels van het waterschap:
- De maximale afvoer van water uit het plangebied mag niet meer zijn dan 1,5 l/s/ha (landelijke afvoernorm). Er moet voldoende berging zijn bij extremere omstandigheden. Er wordt gerekend met twee ontwerpbuien namelijk:

a. De T=10+10% neerslag. Afhankelijk van het gebied mag het peil niet meer dan 20 of 30cm stijgen. Vuistregel hierbij is 436 m3 berging per ha verhard oppervlak.
b. De T=100+10%-neerslag; Hierbij is een peilstijging toegestaan tot laagste putdekselhoogte op wijkniveau. Vuistregel hierbij is 664 m3 berging per ha verhard oppervlak.

- Bij hemelwaterlozing van een verhard oppervlak groter dan 200 m² moet de aanvrager voorzieningen treffen om de afvoer te realiseren door middel van:

a. Het creëren van extra waterberging op het eigen terrein door middel van het graven of vergroten van een oppervlaktewaterlichaam, en/of
b. Het creëren van extra retentie in het oppervlaktewaterlichaam waarop wordt geloosd door vergroten van het profiel van het oppervlaktewaterlichaam, en/of

c. Het graven van nieuw oppervlaktewaterlichaam binnen hetzelfde peilgebied en aangesloten op bestaande A- of B-wateren, en/of
d. Het creëren van extra berging door het aanleggen van wadi's.
- Indien compensatie in hetzelfde peilvak niet mogelijk of onwenselijk is, kan het waterschap op grond van waterhuishoudkundige argumenten toelaten dat compensatie in een benedenstrooms gelegen peilvak plaatsvindt.

Beleid gemeente Vlieland
Vanuit de gemeente Vlieland worden er geen aanvullende eisen gesteld anders dan de randvoorwaarden en eisen zoals gesteld door het waterschap.

4.3.2 Beschouwing

Hoogteligging
In figuur 10 is een overzicht gegeven van de hoogteligging van het maaiveld. Het dijklichaam is met name van belang en ligt op de kruin op NAP +5.50 m. Binnendijks ligt de woonwijk circa 2.50 m lager. Achter de laaggelegen woonwijk zijn duidelijk de natuurlijke strandwallen te zien die tot circa NAP +40.00 m reiken. Het hoogteverschil in het plangebied zorgt niet versneld oppervlakkige afvoer over het dijklichaam. Met de huidige gegevens is niet bekend of er sprake is van kwel in het gebied.

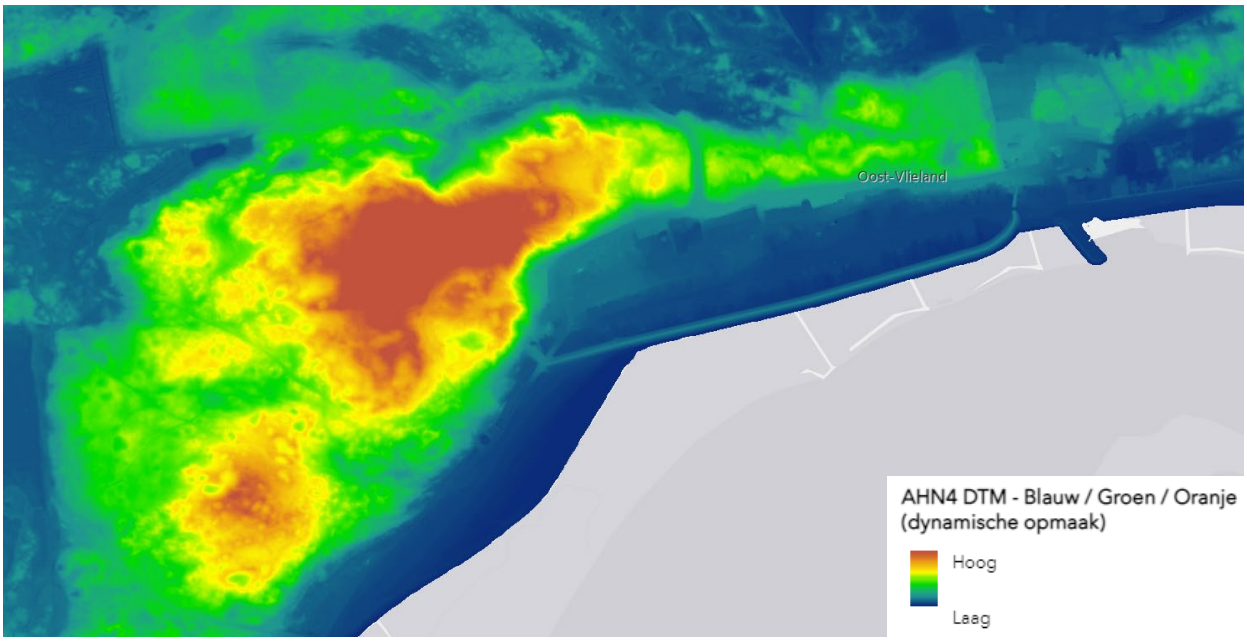

Figuur 17: Hoogteligging van het projectgebied (bron: AHN-viewer.nl).

Bodem en grondwater
De regionale bodemopbouw bestaat uit een circa 5 meter dikke deklaag, bestaande uit zandige afzettingen uit de grove categorie. Vanaf circa 5 meter -mv ligt een circa 2 meter dikke zandige kleilaag boven op een 7 meter dikke zandlaag. Dieper wisselen met name een enkele leemlaag zich af met zandige afzettingen uit de grove en zeer grove categorie (bron: Dinoloket.nl). Vanuit een peilbuis in de buurt (in de Achteromweg) is af te leiden dat het grondwater tussen de 3.00 en 4.50 m -mv ligt, deze gegevens zijn echter niet actueel.

De regionale bodemopbouw in combinatie met grondwaterstand maakt infiltratie hoogstwaarschijnlijk mogelijk. In de huidige situatie binnendijks is aan de teen drainage gerealiseerd, afstromend water van het onderhoudspad wordt hiermee gedraineerd.

Oppervlaktewater
Het plangebied loopt volledig parallel aan de Waddenzee, zie figuur 11 (bron: vastgestelde legger 2019 Wetterskip Fryslân). Bij aanpassingen aan watergangen en bijbehorende beschermingszones of bij aanbrengen van ‘werken’ anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functies’, is een watervergunning nodig. Dit is niet het geval voor de dijkversterking Vlieland

Het voorgestelde dijkprofiel is breder dan het huidige dijkprofiel. Door de aanleg van een breder binnendijks pad en om de verflauwing van het binnentalud te realiseren, is een buitendijkse asverschuiving nodig. Hierbij wordt gestreefd naar minimalisatie van het extra ruimtegebruik buitendijks; het totale buitendijkse ruimtebeslag zal nergens meer dan 10m bedragen.

In het midden van het dijktraject is in de huidige situatie een duiker aanwezig. Deze duiker loost regenwater onder vrij verval op de Waddenzee. In de verkenningsfase is onderzoek gedaan naar de duiker en is geconcludeerd dat er weinig restlevensduur aanwezig is (<20 jaar). Dit gecombineerd met de wijzigingen in het dijkprofiel, met name de buitendijkse verbreding, leidt ertoe dat de huidige duiker (figuur 18) in zijn geheel vernieuwd zal worden. De oude duiker wordt verwijderd om geen zwakke plek in de dijk te vormen. De nieuwe duiker zal ongeveer op dezelfde locatie aangelegd worden. Het ontwerp van de duiker is nog niet uitgewerkt, er zijn wel functionele specificaties opgesteld. De bouw van de duiker zal gelijktijdig met de dijkversterking uitgevoerd worden. De capaciteit van de duiker wordt vergroot. Hier is ook al rekening mee gehouden in het ontwerp. Het functioneren van het watersysteem zal dus niet verslechteren.

Figuur 18: Situering van het projectgebied langs oppervlaktewater (duiker bij benadering in geel aangegeven) (bron: Wetterskip Fryslân).

Verhard oppervlak
Het is verboden om zonder watervergunning meer dan 200 m² nieuw verhard oppervlak versneld tot afvoer te laten komen. Onderdeel van het voornemen is de vervanging van het huidige pad op het binnentalud door een weg aan de teen van de dijk. Het pad heeft een breedte van 2,65 m. Dit pad wordt op zo'n manier aangelegd dat deze een natuurlijk afschot richting drainage vormt, zowel vanaf de dijk als vanaf de percelen. Deze drainage is gelegen tussen de weg en de achterzijde van de tuinen.

Het veerplein is in 2015 gerenoveerd. Er zijn destijds een aantal betonnen elementen in het dijktalud aangebracht die als zitbanken dienen. Deze blijven behouden. De dijkversterking sluit met het bovenbeloop aan op deze elementen. Het stuk buitentalud tussen de elementen en de coupure blijft behouden gelijk aan de huidige situatie. Het aangepaste binnentalud sluit vloeiend aan op de bestaande situatie en de aansluiting op de duiker.

In het huidige binnentalud zijn trappen aanwezig om vanaf het pad de kruin te kunnen bereiken. In de nieuwe dijk zullen de dijktrappen worden teruggebracht die van de binnendijkse weg over de kruin naar de buitenberm leiden (verdiept aanleggen zoals in de huidige situatie het geval is).

Het onderbeloop van het buitentalud bestaat uit gladde steenbekleding. Daarnaast is er een 3 meter brede buitenberm van asfalt. Deze is geschikt voor recreatief medegebruik. Op het buitentalud zullen tevens een aantal bankjes en prullenbakken geplaatst worden. Het bovenbeloop van het buitentalud bestaat uit grasbekleding en een verborgen asfaltbekleding.

Het totale verhard oppervlak neem ten opzichte van de huidige situatie niet toe. Wel verandert de ligging en indeling van de fiets- en wandelpaden zodat beheer geoptimaliseerd kan worden en de dijk ook zijn recreatieve functie kan behouden.

Afspraken en contacten
Er is regelmatig overleg gevoerd met belanghebbende partijen. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau heeft Rijkswaterstaat een stuurgroep en een ambtelijke begeleidingsgroep (ABG) ingesteld. In beide overleggen zijn de volgende instanties vertegenwoordigd:

- Rijkswaterstaat
- Provincie Fryslân
- Wetterskip Fryslân
- Gemeente Vlieland.

Voor deze partijen zijn een goede beheerbaarheid, de aansluiting bij het beleid van de structuurvisie Grutsk op'e Romte (waarin staat dat de uiterlijke kenmerken zoveel mogelijk gerespecteerd dienen te worden) en goede landschappelijke inpasbaarheid van belang.

Afvloeiend hemelwater vloeit oppervlakkig af in de berm of in de Waddenzee. Er is geen sprake van rechtstreekse lozing op oppervlaktewater. In het kader van een goede ruimtelijke ordening met betrekking tot water is er geen reden om aan te nemen dat het voorgenomen initiatief niet voldoet aan de eisen en voorwaarden van het waterschap of andere belanghebbende partijen met betrekking tot water.

4.3.3 Conclusie

Op basis van de watertoets mag er geconcludeerd worden dat de voorgenomen dijkversterking voldoet aan de in de watertoets gestelde eisen.

4.4 Archeologie & Cultuurhistorie

4.4.1 Wettelijk kader

In de Erfgoedwet (2016) is bepaald dat gemeenten in het kader van ruimtelijke ordening rekening dienen te houden met het archeologisch erfgoed. In dit verband dient bij de voorbereiding van een bestemmingsplan een inventariserend archeologisch onderzoek te worden gedaan, zodat in het plan - indien nodig - een passende regeling kan worden getroffen om aanwezige archeologische waarden te beschermen. In het kader van de modernisering van de Monumentenwet tot de Erfgoedwet is in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen dat in een bestemmingsplan niet alleen een beschrijving moet staan op welke wijze rekening gehouden wordt met aanwezige of te verwachten monumenten in de grond (archeologie), maar ook met de aanwezige cultuurhistorische waarden.

4.4.2 Beschouwing

In 2017 is er ten behoeve van de Omgevingsanalyse Dijkversterking Vlieland - Verkenningsfase (RHDHV, d.d. 22 februari 2018, kenmerk: Wp 1.3.2 p1) een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek verricht door Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie (documentnummer: V1546). Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de verkenningsfase voor de dijkversterking van de Waddenzeedijk ter hoogte van Oost-Vlieland.

Op basis van de bij de start van de verkenningsfase geformuleerde oplossingsrichtingen, en het specifiek voor het plangebied opgestelde archeologisch verwachtingsmodel, zijn destijds een aantal adviezen gegeven met betrekking tot het ontzien van het bodemarchief of de noodzakelijk geachte vervolgonderzoeken bij bodemverstorende ingrepen.

Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie heeft een actualisatie van het bureauonderzoek uit 2017 conform de huidige KNA-richtlijnen opgesteld (documentnummer V2417, d.d. 8 maart 2023). Hierin is de laatste stand van zaken van de gemeentelijke archeologische en cultuurhistorische inventarisatie meegenomen en worden de effecten van de ingrepen van de inmiddels opgestelde voorkeursoplossing meegenomen. Het plangebied is ook licht gewijzigd ten opzichte van het bureauonderzoek uit 2017: het Westerveld en een veldje naast Vuurboetsduin 2 zijn toegevoegd als potentiële depotlocatie (Figuur 19).

Voorafgaand aan de ingrepen dient in kaart te worden gebracht of bij de ingrepen eventueel archeologische waarden worden bedreigd. Gezien de aard van bovengenoemde verstoringen (met name de ingrepen op het wad en het herprofileren van het dijktalud binnendijks) zullen de ingrepen mogelijk tot in de archeologisch relevante niveaus plaatsvinden. Ook zouden ingrepen mogelijk een bedreiging voor cultuurhistorische waarden kunnen vormen.

Archeologie
Op basis van landschappelijk onderzoek kan in de diepere ondergrond nog een intact Pleistoceen landschap aanwezig zijn. Deze afzettingen komen meer dan 4 meter onder het huidige maaiveld voor. De geplande werkzaamheden leveren geen bedreiging voor dit niveau.

Uit recente vondsten en onderzoek is gebleken dat op het Westerveld sprake is van een afvallaag waarin vondsten kunnen worden aangetroffen die in verband worden gebracht met de bewoning in Oost-Vlieland (vanaf de 16e eeuw). Er zijn geen aanwijzingen voor eerdere bewoning. Het scheepje aangetroffen op het Westerveld duidt ook op mogelijke andere scheepsresten die op het wad kunnen worden aangetroffen binnen het plangebied.

Er bestaat een mogelijkheid dat het dorp voor de verwoesting aan het einde van de 16e eeuw gedeeltelijk

een andere ligging heeft gehad. Hierover is momenteel nog veel onduidelijk, maar ook de aanduiding van de afvallaag lijkt te bevestigen dat mogelijk bewoning iets verder naar het westen voorkwam.

Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat aan de binnenzijde van de Waddendijk mogelijk resten van loodsen, (pak)huizen en andere bebouwing kunnen worden aangetroffen. Deze bevinden zich mogelijk aan de voet of onder het dijklichaam. De dijk is in 1958 verschoven naar binnen toe. Deze verschuiving kan mogelijk voor afdekking of verstoring hebben gezorgd ten aanzien van deze resten. Ook in 1995 heeft er een versterking plaatsgevonden. Uiteraard kan ook de opbouw van het oorspronkelijke dijklichaam nog bewaard zijn gebleven in de ondergrond.

Dit alles komt er op neer dat binnen het plangebied vooral rekening moet worden gehouden met losse vondsten op het wad, waaronder ook scheepsresten tot de mogelijkheden behoren. Daarnaast kan binnendijks sprake zijn van bebouwing. Mogelijk kan de oude dijkopbouw nog intact aanwezig zijn onder de huidige opbouw. Als laatste dient rekening te worden gehouden met doorlopende historische bebouwing aan de westzijde van het dorp.

Cultuurhistorie
Het direct achter de zeedijk gelegen deel van het plangebied valt binnen het Beschermd dorpsgezicht Oost-Vlieland. Dit oudste deel van het dorp is van zeer hoge cultuurhistorische waarde. Er bevinden zich 14 monumenten en 11 karakteristieke objecten aan de zuidzijde van de Dorpsstraat waarbij de achtergrens van tuinen op de grens van het plangebied valt. De direct achter de zeedijk gelegen tuinen zijn over het algemeen goed onderhouden en vormen een bijzonder karakteristiek beeld; hier is de overgang van het dorp naar de omliggende gebieden nog historisch intact. De bebouwing van deze erven dient volgens de CHK (Cultuurhistorische Kaart Fryslân) zo veel mogelijk te worden voorkomen. Ook “de coupure”, de opening in de dijk aan de oostzijde van het plangebied, is als een karakteristiek bouwwerk binnen de jonge bouwkunst bestempeld (1850-1940).

De geplande ingrepen aan de binnenzijde van de dijk en op de plangrens (het aanleggen van een nieuwe weg en mogelijk (tijdelijk) weghalen van erfbegroeiing en erfscheidingen) tasten mogelijk de cultuurhistorische waarden van het beschermde dorpsgezicht aan. De precieze cultuurhistorische waarden van de op de grens van het plangebied gelegen historische perceelsgrenzen/tuinaanleg en aan de perceelgrens grenzende tuinbebouwing (bijvoorbeeld het atelierhuisje van Betzy Akersloot-Berg achter het Tromp’s Huys) dienen te worden vast gesteld.

De afwerking van de aansluitingen van de weg, de versterking van het bovenbeloop, de berm en het talud aan het Veerplein zijn mogelijk van invloed op de cultuurhistorische waarde van de coupure en het beeld van Willem de Vlamingh.

De werkzaamheden aan de strekdammen worden uitgevoerd door middel van hergebruik van stenen van het wad en de bestaande dijk en zullen geen effect hebben op de cultuurhistorische waarde van deze dammen.

Het karakter van de dijk zal enigszins wijzigen door het gebruik van nieuwe materialen en het wijzigen van het profiel. De massa verandert echter niet substantieel en materialen worden (deels) hergebruikt. Het karakter van de dijk blijft daardoor herkenbaar. Echter tast de afvlakking van het binnentalud van de dijk de oude kern van de dijk aan. Daarnaast zullen mogelijk kleine, historische, bij de dijk horende elementen, zoals dijkopgangen, meerpalen, pieren en dijkpalen worden verwijderd. Ook is de cultuurhistorische waarde van de uit 1958 daterende duiker die wordt verwijderd onbekend.

Advies
Het advies uit 2017 luidde:
"De oplossingsrichtingen die een binnendijkse verbreding bevatten, brengen een groot risico met zich mee op het gebied van de archeologie. Op basis van de archeologische inventarisatie adviseert Vestigia om in de gebieden direct achter de dijk geen ingrepen te verrichten, die het bodemarchief kunnen schaden. Dergelijke ingrepen betreffen niet alleen het vergraven van de grond, maar ook het ophogen van het talud of maaiveld. Indien dergelijke ingrepen toch noodzakelijk zijn, dient het archeologisch onderzoek te worden voortgezet door het zetten van boringen (IVO-O, verkennende/karterende fase), het graven van proefsleuven (IVO-P) of door het uitvoeren van een opgraving, variant archeologische begeleiding. De keuze voor het type onderzoek (of een combinatie van typen onderzoeken) en de scope ervan is afhankelijk van het VKA/technisch ontwerp.

Aanpassingen bovenop de bestaande dijk (mits de gebieden achter de dijk aan landszijde ongemoeid blijven) en aan de zeezijde van de dijk vormen geen groot risico voor de archeologie. Bij dergelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met toevalsvondsten gerelateerd aan de scheepsvaart, zoals scheepswrakken. In dat kader verdient het aanbeveling een Werkprotocol Archeologische Toevalsvondsten (WAT) op te stellen.

Op basis van de cultuurhistorische inventarisatie adviseert Vestigia daarom om in de gebieden direct achter de dijk geen ingrepen te verrichten, omdat deze cultuurhistorische waarden van het dorp kunnen aantasten. De oplossingsrichtingen die een binnendijkse verbreding bevatten vormen het grootse risico voor deze waarden. Dit advies is ook gebaseerd op het belang van behoud van het huidige karakter van het dorp in het kader van de recreatieve functie van het eiland. Bij aanpassingen aan de dijk dient verder rekening te worden gehouden met de waterstaatkundige betekenis van "de coupure".

Ingrepen bovenop de bestaande dijk (mits de percelen direct achter de dijk aan landszijde ongemoeid blijven) en aan de zeezijde in directe zin geen bedreiging van fysieke cultuurhistorische waarden, maar hebben wel invloed op de zichtbaarheid en de beleving van de dijk en het omliggende landschap. Gezien het beschermde dorpsgezicht pal achter de dijk verdient het aanbeveling in een vroeg stadium met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in overleg te treden en hun visie op de oplossingsrichtingen mee te nemen bij de keuze en vormgeving van het VKA/technisch ontwerp."

Dit advies wordt, op basis van de actualisatie van het Archeologisch en cultuurhistorisch Vooronderzoek 2023, op een aantal punten gewijzigd. Dit omdat er nu meer duidelijkheid is over welke ingrepen gaan plaats vinden en welke impact deze hebben. Daarnaast is door het lopende beleidstraject meer inzicht in waar binnen de gemeente en dus ook binnen het huidige plangebied een archeologische verwachting is. De grootste wijziging daarin is de afvallaag naar voren is gekomen. Hierdoor is het bovenstaande advies aan herziening toe.

Archeologie
Vooral op het wad en binnendijks geldt een hoge archeologische verwachting. Daarnaast is er nog onduidelijkheid over mogelijke bebouwing aan de westzijde van het dorp.

Binnen het plangebied worden verschillende werkzaamheden uitgevoerd, waaraan verschillende archeologische adviezen gekoppeld kunnen worden. De locatie van de ingreep is ook van groot belang bij het bepalen van het advies. Hieronder zal per locatie een advies worden gegeven.

Binnendijks, ter hoogte van de historische bebouwing
Voor de werkzaamheden binnendijks (het verwijderen van het dijkprofiel, de huidige bestrating aan de voet en de uitgraving voor het nieuwe wegcunet) wordt vervolgonderzoek geadviseerd om mogelijk

historische bebouwing vast te stellen. Dit kan door een strategisch gepland proefsleuvenonderzoek vooraf aan de werkzaamheden of indien dit technisch of maatschappelijk niet haalbaar is d.m.v. een archeologische begeleiding. Geadviseerd wordt om proefsleuven aan te leggen op de locaties waar historische bebouwing wordt verwacht. Voor een proefsleuvenonderzoek al dan niet in de variant archeologische begeleiding dient voorafgaand een Programma van Eisen (PvE) te worden opgesteld dat de goedkeuring behoeft van het bevoegd gezag, de gemeente Vlieland.

Dijk en duiker
Ten aanzien van de afvlakking van de dijk is momenteel niet te bepalen of dit de historische opbouw van de dijk beïnvloed. Dit geldt wel voor het vervangen van de aanwezige duiker. Deze ingreep levert daarnaast een opportuun moment om een dwarsdoorsnede van de dijk te documenteren en daarmee inzicht te krijgen in de opbouw van de historische dijk en of deze inderdaad verlegd is in 1958 en welke verstoring dit heeft opgeleverd. Geadviseerd wordt om de vervanging van de duiker te laten plaatsvinden onder archeologische begeleiding, waarbij de archeoloog de kans en mogelijkheden krijg om een dwarsprofiel te documenteren van de dijk. Aan de hand van de resultaten kan bepaald worden wat de impact is van de afvlakking van het binnendijkse profiel. Voor vervolgonderzoek in de variant archeologische begeleiding dient voorafgaand een Programma van Eisen (PvE) te worden opgesteld dat de goedkeuring behoeft van het bevoegd gezag, de gemeente Vlieland.

Zoekgebieden op het wad
De werkzaamheden op het wad (de verbreding van de dijk, de aanleg van een loswal, getijdenpoel of gronddepot) werken verstorend omdat mogelijk archeologische vondsten of scheepsresten door de aanleg worden aangetast. Deze resten kunnen zich namelijk direct onder het huidige oppervlak bevinden. Voor deze werkzaamheden wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een uitgebreide systematische veldkartering op het wad uit te voeren, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van een metaaldetector. Aan de hand van de resultaten kan mogelijk een advies worden opgemaakt over de meeste wenselijke locatie voor een loswal, gronddepot of getijdenpoel.

Gronddepots op het land
Voor wat betreft de gronddepots op het land geldt dat hier geen grondroerende ingrepen zullen plaatsvinden, waardoor hier geen vervolgonderzoek noodzakelijk is. Bij wijziging van de geplande ingrepen voor zover bekend dient dit hernieuwd beoordeeld te worden, afhankelijk van de gekozen locatie.

Het is aan het bevoegd gezag, de gemeente Vlieland, om een besluit te nemen ten aanzien van het beëindigen of verder laten verlopen van het onderzoeksproces. Dit besluit kan afwijken van het bovenstaande advies.

Ook wanneer het bevoegd gezag besluit dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is en het onderzochte gebied wordt vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkelingen, blijft de meldingsplicht archeologische toevalsvondst of waarneming van kracht (Erfgoedwet, artikel 5.10 Archeologische toevalsvondst). Aangezien het nooit volledig is uit te sluiten dat tijdens eventueel grondverzet een archeologische ‘toevalsvondst’ wordt gedaan, is het wenselijk de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht om hiervan zo spoedig mogelijk melding te doen bij het bevoegd gezag, de gemeente Vlieland, en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Cultuurhistorie
Het plangebied grenst aan en behelst een aantal cultuurhistorische elementen. Van een aantal van deze elementen is de exacte waarde nog niet bekend. Daaronder valt de grens van de achtertuinen van de

Dorpsstraat en aanpalende tuinbebouwing binnen het beschermd dorpsgezicht, de dijkopgangen aan deze achtertuinen, kunstobjecten op de dijk, de duiker uit 1958 en mogelijk de historische dijk met kleine bijbehorende elementen.

Beschermd dorpsgezicht
Aangezien het aanleggen van een nieuwe weg en mogelijk (tijdelijk) weghalen van erfbegroeiing en erfscheidingen) mogelijk de cultuurhistorische waarden van het beschermde dorpsgezicht aantasten, adviseert Vestigia om, in overleg met de RCE, een vervolgonderzoek uit te voeren om de precieze cultuurhistorische waarden van de op de grens van het plangebied gelegen historische perceelsgrenzen/tuinaanleg en aan de perceelgrens grenzende tuinbebouwing vast te stellen en deze te ontzien tijdens de ingrepen aan de dijk.

Kleine elementen aan en op de dijk en op het wad
Voor wat betreft de kunstobjecten (Zeearend en het beeld van Willem de Vlamingh) wordt geadviseerd om deze te ontzien in de uitvoering van de werkzaamheden (weg te halen en terug te plaatsen). Dit is reeds geregeld in het te sluiten contract met de aannemer (opgenomen als eis). Overige kleine elementen aan en op de dijk en op het wad, zoals de duiker en mogelijk steigers/pieren dienen gewaardeerd te worden. Dit kan gecombineerd worden met de geadviseerde veldverkenning voor de zoekgebieden op het wad. Ook wordt geadviseerd om bij het ontwerp van de aansluiting nabij de coupure rekening te houden met de cultuurhistorische waarde van de coupure en ingrepen die het uiterlijk of de structuur aantasten zo veel mogelijk te vermijden.

De opbouw van de dijk zelf valt onder het archeologisch advies. Voor wat betreft de werkzaamheden aan de strekdammen hebben deze geen effect op de cultuurhistorische waarde en wordt geen vervolgadvies gegeven.

Adviescommissie Omgevingskwaliteit
Daarnaast wordt geadviseerd de Adviescommissie Omgevingskwaliteit te laten adviseren over het detailontwerp.

Het is aan het bevoegd gezag, de gemeente Vlieland, om een besluit te nemen ten aanzien van het beëindigen of verder laten verlopen van het onderzoeksproces. Dit besluit kan afwijken van het bovenstaande advies.

Ook wanneer het bevoegd gezag besluit dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is en het onderzochte gebied wordt vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkelingen, blijft de meldingsplicht archeologische toevalsvondst of waarneming van kracht (Erfgoedwet, artikel 5.10 Archeologische toevalsvondst). Aangezien het nooit volledig is uit te sluiten dat tijdens eventueel grondverzet een archeologische ‘toevalsvondst’ wordt gedaan, is het wenselijk de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht om hiervan zo spoedig mogelijk melding te doen bij het bevoegd gezag, de gemeente Vlieland, en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

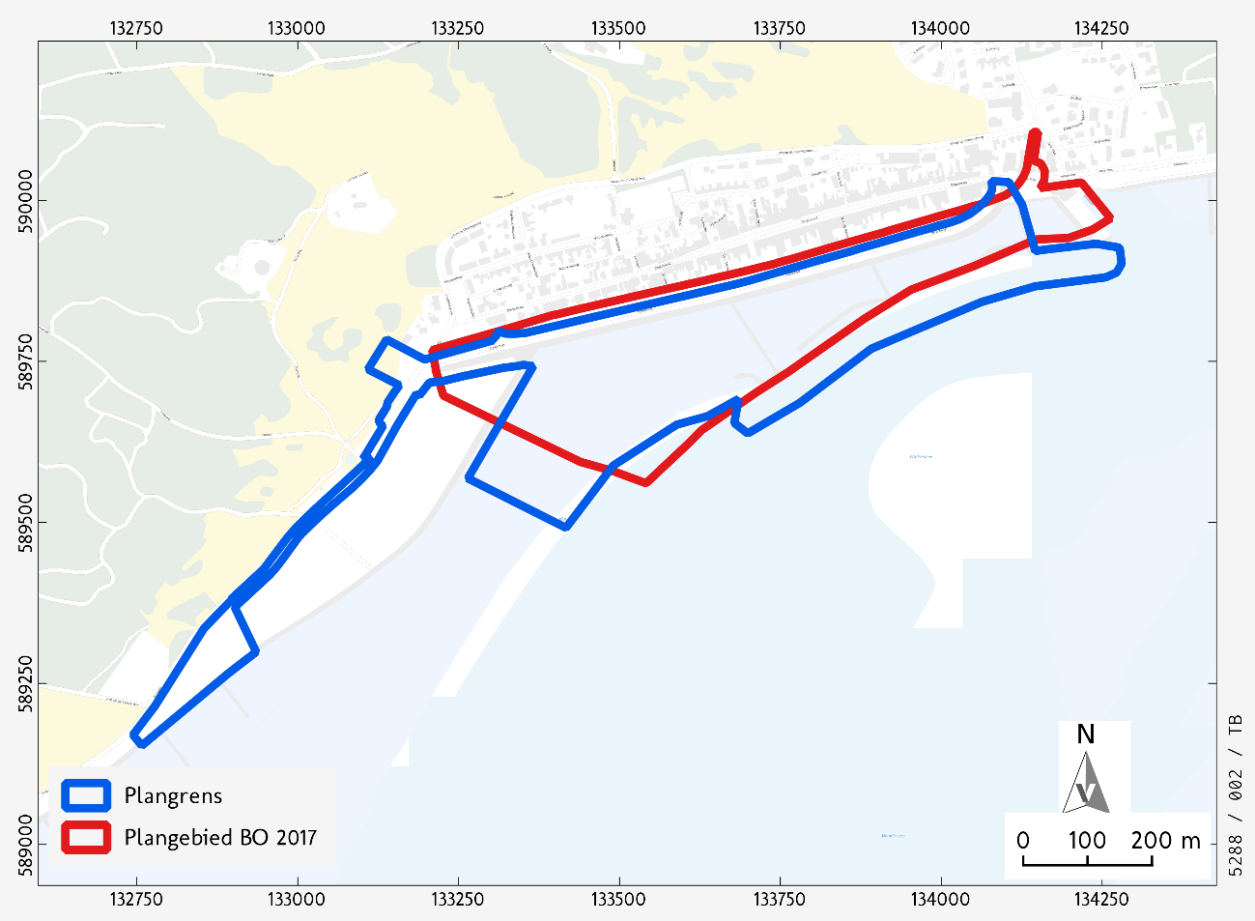

Figuur 19: Plangebied ten behoeve van archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek.

4.4.3 Conclusie

In het kader van archeologie wordt er geadviseerd om nader onderzoek te doen, waaronder het zetten van boringen (IVO-O, verkennende/karterende fase), het graven van proefsleuven (IVO-P) of door het uitvoeren van een opgraving, variant archeologische begeleiding. De keuze voor het type onderzoek (of een combinatie van typen onderzoeken) en de scope ervan is afhankelijk van de ingreep en de locatie.

Ook wanneer het bevoegd gezag besluit dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is en het onderzochte gebied wordt vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkelingen, blijft de meldingsplicht archeologische toevalsvondst of waarneming van kracht (Erfgoedwet, artikel 5.10 Archeologische toevalsvondst).

Voor cultuurhistorie geldt het advies om, in overleg met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), een vervolgonderzoek uit te voeren. Een veldverkenning kan worden gecombineerd met de archeologische veldverkenning.

Op basis van de conclusies aangaande archeologie en cultuurhistorie, besluit initiatiefnemer Rijkswaterstaat om nader onderzoek vooruitlopend op de uitvoering uit te voeren, zoals geadviseerd. Dit houdt in dat:

1. Aan de binnenzijde van de dijk een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd. Hiervoor wordt voorafgaand een Programma van Eisen (PvE) opgesteld dat de goedkeuring behoeft van het bevoegd gezag, de gemeente Vlieland;
2. Er een systematische veldkartering op het wad wordt uitgevoerd, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van een metaaldetector.
3. De vervanging van de duiker onder archeologische begeleiding wordt uitgevoerd, waarbij de archeoloog de kans en mogelijkheden krijgt om een dwarsprofiel te documenteren van de dijk.. Hiervoor wordt voorafgaand een Programma van Eisen (PvE) opgesteld dat de goedkeuring behoeft van het bevoegd gezag, de gemeente Vlieland.
4. In overleg met de RCE een vervolgonderzoek wordt uitgevoerd naar de precieze cultuurhistorische waarden van de op de grens van plangebied gelegen historische perceelsgrenzen en aan de perceelgrens grenzende tuinbebouwing, zodat deze indien nodig kunnen worden ontzien tijdens ingrepen aan de dijk.

Met inachtneming van deze adviezen alvorens te beginnen aan de werkzaamheden, mag er worden geconcludeerd dat de voorgenomen dijkversterking niet in strijd is met archeologie en cultuurhistorie.

4.5 NGE

4.5.1 Kader

Op een onbekend aantal plaatsen in Nederland liggen nog bommen, granaten en andere munitieartikelen uit de Tweede Wereldoorlog. Volgens mondiale, militaire inschatting is van al het explosieve materiaal dat gedurende de Tweede Wereldoorlog (1939-1945) is ingezet, verschoten of afgeworpen, tussen de zeven en vijftien procent om verschillende redenen niet tot ontploffing gekomen. Wanneer deze explosieven bij werkzaamheden worden aangetroffen, kunnen deze gevaar opleveren voor de publieke veiligheid. Om spontane vondsten en eventuele daaruit voortvloeiende ongewilde gebeurtenissen te voorkomen, kan preventief een opsporingsproces in gang gezet worden.

In 2017 is er ten behoeve van de ‘Omgevingsanalyse Dijkversterking Vlieland – Verkenningsfase’ (RHDHV, d.d. 22 februari 2018, kenmerk: Wp 1.3.2 p1) vooronderzoek uitgevoerd door de Explosive Clearance Group B.V. (2017, kenmerk: 264-017-VO-02) naar het risico op het aantreffen van conventionele explosieven in het onderzoeksgebied ‘Waterkering te Vlieland’ (figuur 20).

Figuur 20: Onderzoeksgebied NGE.

4.5.2 Beschouwing

Het doel van het vooronderzoek is het verkrijgen van een, door middel van het verzamelen en verwerken van relevant historisch feitenmateriaal, gefundeerd antwoord op de volgende drie kernvragen:

1. Is het onderzoeksgebied of een deel hiervan betrokken geweest bij oorlogshandelingen (indicaties) en is er daardoor sprake van een verhoogd risico op het aantreffen van conventionele explosieven oftewel van verdacht gebied?

Er zijn geen feitelijk herleidbare indicaties achterhaald voor de aanwezigheid van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog binnen onderzoeksgebied ‘Waterkering te Vlieland’.

Het onderzoeksgebied is derhalve ONVERDACHT op het aantreffen van conventionele explosieven uit de periode 1940-1945.

2. Zijn er gebeurtenissen (contra-indicaties) die een aanwijzing vormen dat een (mogelijk verdacht) gebied als onverdacht kan worden aangemerkt?

Op basis van het contra-indicatieonderzoek is voldoende feitelijk vastgesteld dat er in de naoorlogse periode werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied hebben plaatsgevonden waarbij bodemingrepen zijn gepleegd. Deze werkzaamheden betreffen onder andere de versterking van de zeedijk voor het dorp Oost-Vlieland en de aanleg van een kade bij de aankomststeigers van de veerboten.

3. Indien er sprake is van verdacht gebied wat is dan de (sub)soort, hoeveelheid en verschijningsvorm van de vermoede conventionele explosieven?

Er is geen sprake van een feitelijk VERDACHT gebied. Het bepalen van de (sub)soort, hoeveelheid en verschijningsvorm is derhalve voor deze bureaustudie niet van toepassing.

Voor de gebieden die als onverdacht zijn aangegeven, adviseert ECG u om de geplande werkzaamheden op reguliere wijze uit te voeren. Hoewel er hier geen sprake is van verdacht gebied, adviseert ECG u wel om het uitvoerend personeel voorafgaand aan bodemroerende werkzaamheden in de te bewerken gebieden altijd te instrueren om bij het onverhoopt aantreffen van munitieverdachte objecten de volgende acties te ondernemen:

- Het explosief niet beroeren;
- De werkzaamheden ter plaatse onmiddellijk staken;
- Omstanders uit de omgeving van het explosief houden;
- De plaatselijke politie van de vondst op de hoogte stellen;

4.5.3 Conclusie

Er is middels het vooronderzoek geen feitelijk verdacht gebied aangetroffen. Met inachtneming van de adviezen mag er worden geconcludeerd dat NGE geen feitelijke belemmering vormt voor het uitvoeren van de voorgenomen dijkversterking.

4.6 Kabels en leidingen

4.6.1 Kader

Voor de Omgevingsanalyse Dijkversterking Vlieland - Verkenningsfase (RHDHV, 2018, kenmerk: Wp 1.3.2 p1) is er een KLIC-melding gedaan om kabels en leidingen in beeld te brengen (figuur 21 & 22).

Figuur 21: KLIC-melding plangebied.

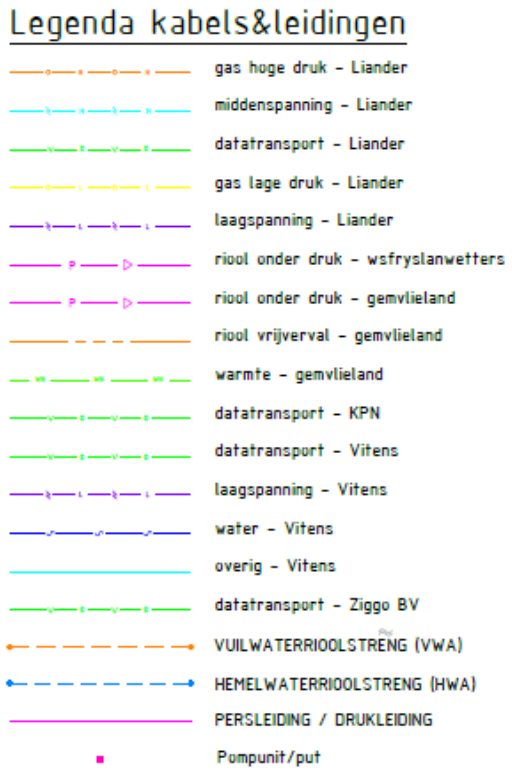

Figuur 22: Legenda behorend bij figuur 13.

4.6.2 Beschouwing

De gas-, drinkwater-, riolleidingen en elektriciteitskabels zijn in beeld gebracht middels een KLIC-Melding (Figuur 23 t/m 25). Er zijn drie aandachtspunten te noemen:

- Er loopt een riool (diameter 500 mm) in de binnendijkse teen (onder het pad direct achter de tuinen) tussen huisnummer 71 tot 121. Dit betreft een vuilwaterriool welke afwatert op het riool in de Dorpsstraat (Figuur 23);
- Ter plekke van de kruising met de Postweg bevinden zich blijkens de KLIC-melding ook diverse kabels en leidingen (Figuur 16);
- Ter plekke van de coupure bevinden zich blijkens de KLIC-melding diverse kabels en leidingen (Figuur 17);

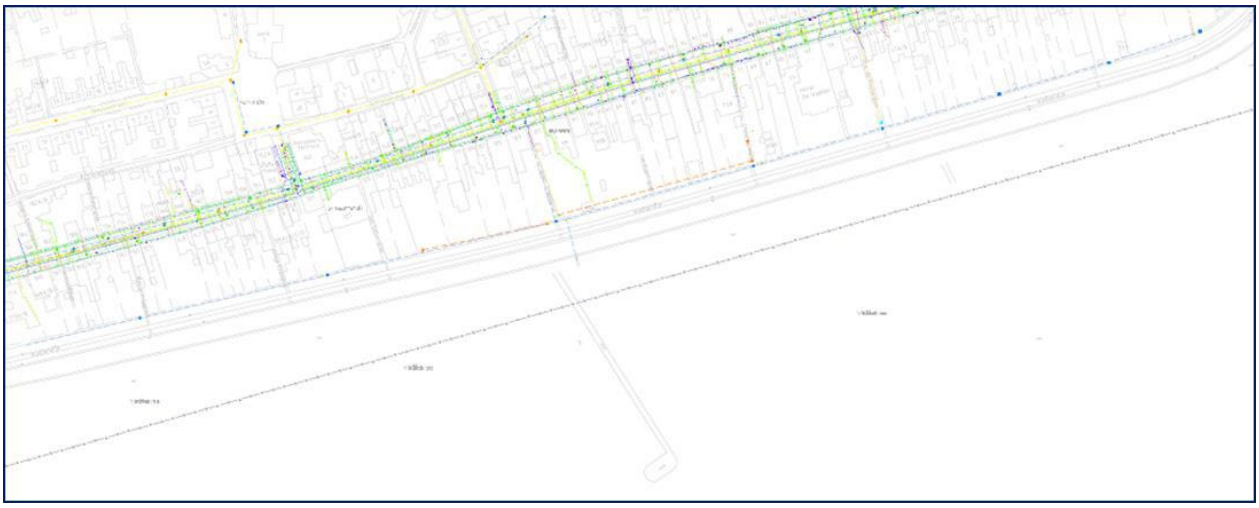

Figuur 23: Uitsnede kaart met riool parallel aan de dijk.

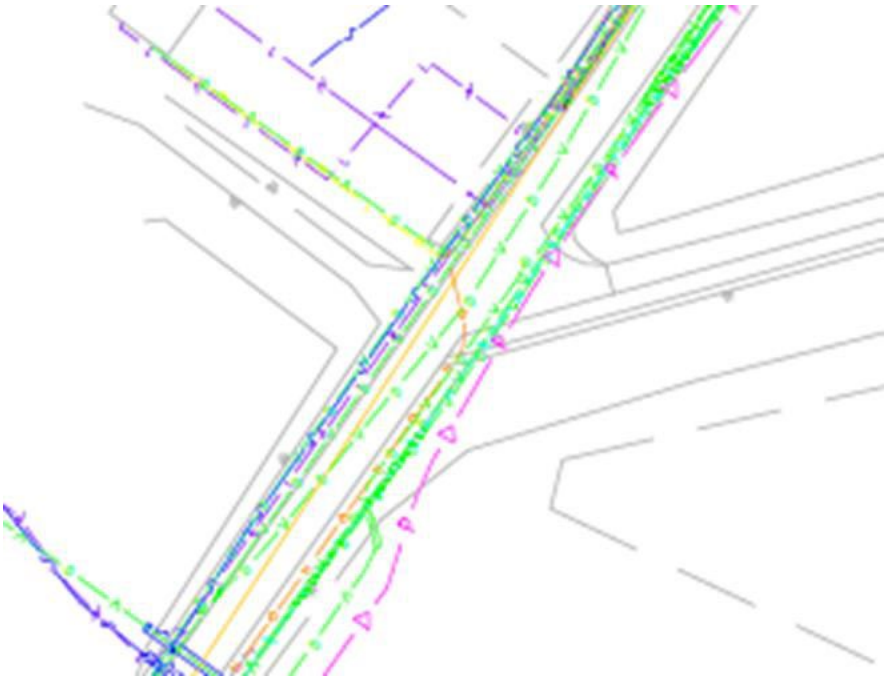

Figuur 24: Kabels en leidingen ter hoogte van de kruising van de dijk met de Postweg.

Figuur 25: Kabels en leidingen ter plekke van de coupure.

Nader onderzoek kabels en leidingen gemeente Vlieland
In het plan van aanpak fase is uit overleg met de gemeente Vlieland gebleken dat er tevens rioleringsleidingen en drainage leidingen in de binnenteen van de dijk liggen. Deze zijn deels niet uit de KLIC-melding naar voren gekomen. In een nader gesprek met de gemeente Vlieland d.d. 21 september 2017 is het volgende gebleken:

- Er is een drainageleiding (diameter 125 mm) aanwezig in de teen van de dijk (globaal tussen het perceel van Dorpstraat 5 en 173). Deze leiding voert overtollig water af en loost dit via een pompput op de Waddenzee. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de bestaande duiker in de waddenzeedijk.
- Tevens is gebleken dat er mogelijk een (verlaten) oude duiker in de dijk aanwezig kan zijn ter hoogte van perceel Dorpsstraat 9 of 11. Het is niet duidelijk of deze bij de dijkverbetering in 1995 is blijven zitten of is verwijderd.

Nader onderzoek kabels en leidingen Defensie
In het plan van aanpak fase is gebleken dat nader onderzoek naar defensieleidingen benodigd was. Deze waren niet uit de KLIC-melding naar voren gekomen. Uit nader contact met Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) blijkt dat defensie geen leidingen in de omgeving heeft liggen.

4.6.3 Conclusie

Netbeheerders zijn vanaf de start van de verkenning betrokken om het aspect kabels en leidingen volwaardig mee te nemen. Uit de KLIC-melding en nadere gesprekken blijkt dat rekening gehouden moet worden met hemelwaterriool en vuilwaterriool (gemeente Vlieland) dat zich in de teen van de dijk bevindt. Ook netbeheerders betreffende kabels en leidingen met betrekking tot de coupure en de overgang in de Postweg dienen betrokken te worden.

4.7 Verkeer

De versterking van de dijk heeft geen verkeersaantrekkende werking. De weg aan de noordzijde, gelegen aan de achtertuinen die aan de dijk grenzen, blijft zoals in de huidige situatie gesloten voor autoverkeer en zal alleen in geval van noodzaak en calamiteiten toegankelijk zijn.

De verkeersveiligheid van fietsers en voetgangers op en naast de dijk wordt op een later moment geborgd door een plan en ontwerp ten behoeve van een goede en veilige verkeersafwikkeling. Hierin wordt te zijner tijd ook de veiligheid van het fiets- en voetverkeer gewaarborgd, dat met elkaar te maken krijgt wanneer fietsers vanaf de dijk omlaag het Havenplein oprijden.

4.8 M.e.r.-beoordeling

Op grond van artikel 5.4 van de Waterwet dient voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk een projectplan te worden opgesteld. Omdat de geplande noodzakelijke versterking bij Vlieland een wijziging van waterstaatswerken betreft, stelt het Rijkswaterstaat Noord Nederland, als initiatiefnemer een projectplan op.

In het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) is vastgelegd voor welke activiteiten een verplichting geldt tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure of een m.e.r. beoordelingsprocedure.

Ingevolge het Besluit milieueffectrapportage categorie D3.2 (“de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen betreft met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken”) volgt dat de geplande versterking van de primaire waterkering m.e.r.-beoordelingsplichtig is.

M.e.r.-beoordelingsnotitie
Op 23 februari 2021 is er een m.e.r.-beoordelingsnotitie opgesteld (RHDHV, kenmerk: Wp 2.3.2 p1). Hierin wordt geconcludeerd dat de voorgenomen activiteiten voor het versterken van de primaire waterkering bij Vlieland hebben geen belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu na uitvoering van de werkzaamheden (permanente effecten). Ook tijdens de uitvoering treden slechts beperkte tijdelijke effecten op. Daarnaast zijn in de omgeving vooralsnog geen andere activiteiten gepland die kunnen leiden tot cumulerende effecten.

5 Maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Ten behoeve van de Waterwet is er een 'Definitief besluit Projectplan Waterwet Dijkversterking Waddenzeedijk Vlieland' (d.d. 14 april 2022, nummer: RWS-2022/11315) opgesteld door Rijkswaterstaat. Hierin is opgenomen hoe de maatschappelijke uitvoerbaarheid van de dijkversterking is vormgegeven.

Maatschappelijke betrokkenheid
Er is regelmatig overleg gevoerd met belanghebbende partijen. Het gaat hier niet alleen om partijen die een formele rol hebben in de besluitvorming over de versterking van de Waddenzeedijk Vlieland maar ook om partijen die specifieke belangen in de omgeving vertegenwoordigen.

Bestuurlijk en ambtelijke samenwerking
Op bestuurlijk en ambtelijk niveau heeft Rijkswaterstaat een stuurgroep en een ambtelijke begeleidingsgroep (ABG) ingesteld. In beide overleggen zijn de volgende instanties vertegenwoordigd:

- Rijkswaterstaat
- provincie Fryslân
- Wetterskip Fryslân
- Gemeente Vlieland.

Voor deze partijen zijn een goede beheerbaarheid, de aansluiting bij het beleid van de structuurvisie Grutsk op'e Romte (waarin staat dat de uiterlijke kenmerken zoveel mogelijk gerespecteerd dienen te worden) en goede landschappelijke inpasbaarheid van belang.

Belangenorganisaties
Rijkswaterstaat heeft gesproken met verscheidene belangenorganisaties. Dit zijn:

- Ondernemingsvereniging Vlieland
- Staatsbosbeheer
- VVV
- Waddenvereniging
- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
- Programma Rijke Waddenzee
- POV Waddenzeedijken
- Vogelbescherming
- Ministerie van LNV
- Kabel- en leidingbeheerders (Vitens, DPO, Liander, gemeente Vlieland)

Bewoners
Voor de bewoners zijn er in totaal 5 dijkavonden (informatieavonden) en 3 inloopdagen georganiseerd. Tijdens de dijkavonden zijn de bewoners actief meegenomen in het opstellen van het beoordelingskader, de methodiek, de afweging en beoordeling van alternatieven alsmede de keuze voor de kansrijke alternatieven en het voorkeursalternatief. Hierbij zijn telkens de wensen en aandachtspunten vanuit de bewoners genoteerd en meegenomen in de verdere stappen. Bij de inloopdagen konden bewoners langs komen en vragen stellen/ aandachtspunten mee geven. Zowel de dijkavonden als de inloopdagen zijn goed bezocht door de bewoners.

Uit de dijkavonden kwam duidelijk naar voren dat vanuit de bewoners met name veel weerstand bestaat tegen oplossingen met breuksteen en oplossingen met kruinverhogingen van de dijk. Een belangrijk meegegeven aandachtspunt vanuit de omgeving is de toepassing van een groenstrook aan de buitenzijde

van de dijk. De meerderheid vanuit de omgeving is voor het aanpassen van het binnentalud. Voornaamste redenen hiervoor zijn:

- Rustiger beeld van het dijkprofiel;
- Betere bereikbaarheid achtertuinen;
- Betere ontsluiting voor hulpdiensten.

Wettelijke eisen en bescherming
De Waddenzeedijk op Vlieland voldoet niet meer aan de (wettelijke) eisen. Hiermee is de veiligheid van het dorp Vlieland-Oost in het geding. Met het versterken van de Waddenzeedijk neemt de bescherming tegen hoog water toe en wordt de veiligheid van Vlieland-Oost gewaarborgd.

5.1.1 Conclusie maatschappelijke uitvoerbaarheid

Op het 'Definitief besluit Projectplan Waterwet Dijkversterking Waddenzeedijk Vlieland' zijn geen zienswijzen ingediend, wat duidt op maatschappelijk consensus betreft de dijkversterking. Daarnaast draagt de dijk bij aan bescherming van Vlieland-Oost tegen hoog water en draagt daarmee direct bij aan de veiligheid van haar inwoners en bezoekers. Hieruit mag worden geconcludeerd dat de maatschappelijke uitvoerbaarheid is gewaarborgd.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Projectkosten
De kosten van het project worden gedragen door Rijkswaterstaat. Er is een integrale MIRT3-eindrapportage opgesteld (RHDHV, d.d. 15-02-2021, referentie: Wp 2.3.6 p1), waarin inzicht is gegeven in de scope en context van het project, de achtergrond en uitwerking van het voorgestelde voorkeursalternatief en de projectresultaten van dit alternatief; de procedures bij de voorgestelde maatregelen; het besluitvormingsproces m.b.t. het uitvoeringsbesluit voor de voorgestelde maatregelen; projectbeheersing, een beschrijving van de toprisico's, de kosten en de planning voor de voorgestelde maatregelen; de vervolgstappen in de realisatiefase. Op basis van deze integrale MIRT3-eindrapportage is er een MIRT3-besluit (Rijkswaterstaat, d.d. 09-06-2022, kenmerk: RWS-2022/18146) genomen en daarmee is er door het ministerie geld gereserveerd voor de voorkeursvariant van de dijkversterking. Het gereserveerde budget wordt periodiek geïndexeerd.

Grondeigendom
Er bestaat geen noodzaak tot het aankopen van de gronden waarop de gewijzigde primaire waterkering wordt geprojecteerd.

Het westelijke deel van de Waddenzeedijk met voorland is in eigendom van Staatsbosbeheer. Als eigenaar en natuurbeheerder is Staatsbosbeheer betrokken bij de plannen en is zij bereid toestemming te verlenen om hier werkzaamheden te verrichten. Met Staatsbosbeheer wordt een overeenkomst gesloten over het gebruik en aanpassen van hun eigendom.

5.2.1 Conclusie economische uitvoerbaarheid

Hieruit mag worden geconcludeerd dat de economische uitvoerbaarheid is gewaarborgd.

6 Conclusie

Het dijkversterkingsproject wijkt af van het vigerende bestemmingsplan ‘Buitengebied Vlieland’ (onherroepelijk, vastgesteld op 27-05-2013) en de vigerende beheersverordening ‘Waddenzee en Noordzee’ (onherroepelijk, vastgesteld op 13-07-2015).

Met onderhavige ruimtelijke onderbouwing is aangetoond dat de huidige bestemmingen en de daarbij behorende gebruiksmogelijkheden in de weg staan aan een doelmatig gebruik van de bestemming en dat:

- het beoogde gebruik past binnen de vigerende beleidskaders;
- het beoogde gebruik niet leidt tot milieu- en omgevingseffecten;
- het beoogde gebruik en de afwijking van het bestemmingsplan maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is;
- het beoogde gebruik niet in strijd is met de goede ruimtelijke ordening.

Het plan ter zake het afwijken van het hiervoor genoemde bestemmingsplan en beheersverordening voldoet aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening in de zin van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening, zodat geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen afwijking van de gebruiksmogelijkheden op deze locatie aanvaardbaar is.

Bijlagen

Royal HaskoningDHV

Royal HaskoningDHV

Lijst van bijlagen, apart bij de vergunningaanvraag ingediend.

1. Asbestonderzoek onderlaag zetsteenbekleding
Opgesteld door: Royal HaskoningDHV
Kenmerk: BF4938-MI-RP-221123-1458
Datum: 25 november 2022

2. Besluit Wnb-vergunning dijkversterking Vlieland
Opgesteld door: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Kenmerk: DGNVLG-NV / 22197091
Datum: 16 mei 2022

3. Definitief besluit Projectplan Waterwet Dijkversterking Waddenzeedijk Vlieland
Opgesteld door: Rijkswaterstaat
Nummer: RWS-2022/11315
Datum: 14 april 2022

4. Globale verkenning van de ecologische gevolgen per alternatief voor de dijkversterking op Vlieland
Opgesteld door: Royal HaskoningDHV
Kenmerk: Wp 2.3.3 p1
Datum: 26 maart 2018

5. M.e.r.-beoordelingsnotitie Dijkversterking Vlieland
Opgesteld door: Royal HaskoningDHV
Kenmerk: Wp 2.3.2 p1
Datum: 23 februari 2021

6. Natuurtoets Verkenning Dijkversterking Vlieland
Opgesteld door: Royal HaskoningDHV
Kenmerk: BF4938-101-102
Datum: 22 februari 2018

7. Omgevingsanalyse Dijkversterking Vlieland - Verkenningsfase
Opgesteld door: Royal HaskoningDHV
Kenmerk: Wp 1.3.2 p1
Datum: 22 februari 2018

8. Passende Beoordeling
Opgesteld door: Royal HaskoningDHV
Kenmerk: : Wp 2.3.3 p1
Datum: 2 juli 2021

9. Integrale eindrapportage MIRT 3, Dijkversterking Vlieland, Planfase
Referentie: Wp 2.3.6 p1
Datum: 15 februari 2021

10. MIRT3-besluit
Opgesteld door: Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Kenmerk: RWS-2022/18146
Datum: 9 juni 2022

11. Actualisatie van het Archeologisch en cultuurhistorisch vooronderzoek ten behoeve van de dijkversterking van de Waddendijk ter hoogte van Oost-Vlieland, Gemeente Vlieland
Opgesteld door: Vestigia
Kenmerk: V2417
Datum: 28 maart 2023